

บทที่ 4

บุคคลที่มีเหตุผลจะเลือกเป็นคนมีศีลธรรม

ในบทนี้จะพิจารณาปัญหา "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" จากข้อถกเถียงของ พริชาร์ดอีกครั้งหนึ่ง สิ่งที่พริชาร์ดเสนอในการพิจารณาปัญหานี้ก็คือเมื่อเราพิจารณาว่าการกระทำ หนึ่งควรกระทำ เราเห็นลักษณะสองประการของการกระทำที่แยกจากกันคือ ลักษณะที่เป็นนัยเชิง พันธะ กับความดีของการกระทำ หรือความดีที่การกระทำนั้นทำให้เกิดขึ้น หรือการบรรลุถึงความ สมบูรณ์ของผู้กระทำ และลักษณะสองประการนี้ไม่สามารถอนุมานหรือลดทอนจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีก ลักษณะหนึ่งได้ การแยกกันอย่างเด็ดขาดนี้ ทำให้เราไม่สามารถตอบได้ว่า การกระทำหนึ่งควร กระทำจากความเข้าใจในความดีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ

เมื่อเราถามว่า "ทำไมฉันจึงควรให้ดีแรกโดยสารถไปด้วย" คำตอบที่อาจจะได้รับก็ อาจจะ เป็น คุณสัญญา กับเขาไว้เช่นนั้น หรือการที่คุณให้เขาโดยสารถไปด้วยจะทำให้เขาสำนึกใน ความกรุณาของคุณอยู่เสมอ คำตอบแรกนั้นเป็นคำตอบที่ให้ข้อสนับสนุนต่อการกระทำ ส่วนคำตอบที่ สอง เป็นคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของการกระทำ คำตอบประเภทแรกนี้ถือเป็นคำตอบของคำถามที่ ถ้าม เพราะเป็นการแสดงนัยทางพันธะของการกระทำ ซึ่งคำถามเรียกร้องต่อสิ่งนี้ ส่วนคำตอบใน แบบที่สองไม่ถือเป็นคำตอบของคำถาม เป็นแต่เพียงกระตุ้นให้ผู้ถามต้องการกระทำสิ่งนั้น ในบทที่ ๓ ทั้ง ไบเออร์และกอดีเออร์ได้พยายามแสดงให้เห็นว่า คำตอบที่แสดงถึงประโยชน์ของผู้กระทำไม่ เพียงแต่อยู่ในฐานะคำตอบประเภทที่สอง แต่สามารถเป็นคำตอบของคำถามนี้ได้ จากการศึกษา ข้อพิสูจน์และข้ออ้างเหตุผลที่ทั้งสองได้เสนอมานี้ ยังไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่า เหตุผลของผล ประโยชน์ส่วนตัว สามารถเป็นข้อสนับสนุนต่อการเป็นคนมีศีลธรรมได้ ปัญหาการให้ข้อสนับสนุน ตามแนวทางนี้ อาจเป็นเพราะยังไม่มีข้อพิสูจน์ที่ใช้ได้หรือชัดเจนเพียงพอ แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่ จะมีคำตอบทำนองนี้ หรือถ้าหากความคิดของพริชาร์ดถูกต้อง การตอบคำถามตามแนวของไบเออร์ และกอดีเออร์จะไม่สามารถกระทำได้เลยตราบใดที่ "ดี" และ "ควร" เป็นสิ่งที่แยกจากกันและไม่สามารถอนุมานสู่กันได้ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่าง "ดี" กับ "ควร" จึงเป็นปัญหาหนึ่งที่น่าจะนำ มาพิจารณา ในบทที่ 4 นี้ ขอบเขตการศึกษาจะจำกัดอยู่กับความคิดของวิลเลียม เค แฟรงเกนา (William K. Frankena) โดยเริ่มพิจารณาจากข้อเสนอของเขาต่อปัญหาความสัมพันธ์ระหว่าง "ดี" กับ "ควร" ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาการตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีล ธรรม" ของเขา

ปัญหาหนึ่งในการโยงความสัมพันธ์ระหว่าง "ดี" กับ "ควร" ตามลักษณะการลดทอนจาก สิ่งหนึ่งมาสู่อีกสิ่งหนึ่งคือ ข้อเสนอที่ว่า "ดี" เป็นคุณสมบัติเชิงเดี่ยวที่ไม่ใช่คุณสมบัติของวัตถุทาง ธรรมชาติ มีคุณค่าในตนเอง และไม่สามารถนิยามได้ ซึ่งเป็นความคิดที่เสนอโดยนักอภิปรัชญา

(Intuitionist) อย่างเช่น G.E. Moore, A.E. Ewing, C.D. Broad, J. Laird ความเข้าใจต่อ "ดี" ในลักษณะที่กล่าวมานี้ สามารถเข้าใจได้ใน 3 แบบคือ (Frankena, ใน Goodpaster, ed. 1976: 3)

1. ข้อความทางจริยศาสตร์ไม่สามารถลดทอนจากข้อความที่ไม่ใช่จริยศาสตร์ (non-ethical)
2. ลักษณะเชิงจริยศาสตร์ ไม่สามารถจำกัดความในเทอมที่ไม่ใช่จริยศาสตร์
3. ลักษณะเชิงจริยศาสตร์เป็นชนิดลักษณะที่ต่างไปจากลักษณะที่ไม่ใช่จริยศาสตร์

ข้อความทั้งสามเป็นการปฏิเสธการนิยามลักษณะเชิงจริยศาสตร์ ด้วยลักษณะที่ไม่ใช่จริยศาสตร์ แต่ไม่ได้ปฏิเสธอย่างสมบูรณ์ว่าลักษณะเชิงจริยศาสตร์ไม่สามารถนิยามได้

โดยทั่วไป นักอรรถคดีทฤษฎีเชื่อว่า "ดี" เป็นลักษณะเชิงจริยศาสตร์ที่ไม่สามารถนิยามได้ แต่ขณะเดียวกันก็ยอมรับว่า "ดี" เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในตัวเอง ซึ่งหมายถึง **ควรทำให้เกิดขึ้น** G.E. Moore ได้กล่าวถึงคุณค่าในตัวเองของ "ดี" ไว้ดังนี้ "'X เป็นสิ่งที่ดีภายในตัวเอง' หมายความว่า 'เป็นสิ่งที่ดีที่ X ควรเกิดขึ้น ถึงแม้ X จะเกิดขึ้นเพียงลำพัง โดยปราศจากสิ่งที่จะตามมา หรือผลกระทบใดๆทั้งสิ้น'" (G.E. Moore 1932: 65 อ้างถึงใน Goodpaster 1976: 14)

แฟรงเกนาปฏิเสธการมีลักษณะร่วมกันของ "ดี" ระหว่างการเป็นคุณสมบัติเชิงเดี่ยวที่ไม่อาจนิยามได้ กับการเป็นสิ่งที่มีคุณค่าในตัวเอง ปัญหาประการหนึ่งที่เขาเสนอก็คือ ถ้า "ดี" เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในตัวเอง และหมายถึงสิ่งที่โดยตัวมันเองแล้ว ควรทำให้เกิดขึ้น นี้อยู่เป็นการแสดงนัยว่า เป็นหน้าที่ของบุคคลที่ควรทำสิ่งนั้นให้เกิดขึ้น ดังนั้น คุณค่าในตัวเองของ "ดี" ก็ต้องกำหนดความหมายหรือรวมเอาหน้าที่ที่บุคคลจะต้องทำสิ่งที่แน่นอนสิ่งหนึ่งเข้าไปด้วย ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ซับซ้อน และไม่มีลักษณะความสัมพันธ์ในลักษณะเชิงเดี่ยว

ความดีที่เป็นความดีในตนเองจะสามารถมีลักษณะเชิงปทัสสถานได้ (normative) ก็ต่อเมื่อ ความดีนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการอ้างถึงความพึงพอใจที่เกิดขึ้นของบุคคล และไม่ได้เป็นคุณสมบัติเชิงเดี่ยวในตัวมันเอง ดังนั้น ปัญหาที่แฟรงเกนากล่าวถึงคือ ถ้า "ดี" ที่มีคุณค่าในตนเองมีลักษณะเป็นคุณสมบัติเชิงเดี่ยว ก็ไม่สามารถมีพันธะกรณีหรือลักษณะเชิงปทัสสถานได้

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่แฟรงเกนาเสนอคือถ้า "ดี" ไม่มีลักษณะเชิงปทัสสถาน "ดี" ก็จะมีลักษณะเป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง แฟรงเกนากล่าวว่า "โดยการพิจารณาความดีในฐานะคุณสมบัติเชิงเดี่ยวในตนเอง และนิยาม 'ความถูกต้อง' ในฐานะที่หมายถึง 'ทำให้ 'ดี' เกิดขึ้นมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้' ... ข้อความในรูป 'เราควรที่จะทำ X' ได้เปลี่ยนเป็นข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง เพราะว่า ถ้าความดีเป็นคุณสมบัติเชิงเดี่ยวในตนเอง (ไม่มีลักษณะเชิงปทัสสถาน)... การกล่าวว่า A ก่อให้เกิด 'ดี' ในปริมาณที่มากที่สุดไม่ได้เป็นการกล่าวว่าเราควรที่จะทำ A แต่เป็นเพียงการรายงานหรือการคาดหมายแบบธรรมดาเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น" (Goodpaster 1976: 16) ปัญหานี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อความดีโดยตนเองไม่ได้มีลักษณะที่เป็นพันธะกรณีหรือลักษณะเชิงปทัสสถาน ก็ไม่มีเหตุผลที่จะพิจารณา "ดี" เป็นคุณสมบัติที่ไม่ใช่คุณสมบัติทางธรรมชาติ

และก็ไม่มีเหตุผลที่จะถือว่า "ดี" เป็นสิ่งที่นิยามไม่ได้ จากข้อความที่ยกมา ถ้า "ดี" หมายถึงสิ่งที่ควรทำให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการกล่าวเชิงข้อเท็จจริง ความพึงพอใจก็น่าจะเป็นลักษณะของ "ดี" จากการเป็นสิ่งที่ควรทำให้เกิดขึ้น

ดังนั้น "ดี" มีทางเลือกอยู่ 2 ทางคือ 1) "ดี" เป็นคุณสมบัติที่ไม่ใช่คุณสมบัติของวัตถุทางธรรมชาติ แต่มีลักษณะเชิงปทัสสถาน ซึ่งสามารถนิยามได้ในเทอมของ "ควร" ที่ว่า สิ่งที่ดีคือสิ่งที่ควรทำให้เกิดขึ้น นัยเชิงพันธะที่เกิดขึ้นมีลักษณะที่เป็น "หน้าที่โดยพื้นฐาน" ที่จะทำให้เกิดสิ่งที่ดีในตนเองนั้น 2) "ดี" เป็นคุณสมบัติเชิงเดี่ยวทางธรรมชาติและสามารถนิยามได้ แฟรงเกนาเห็นว่า ผู้ที่ยังคงปรารถนาที่จะยืนอยู่ในจุดของการเข้าใจลักษณะทางจริยศาสตร์ที่ไม่ใช่ลักษณะของวัตถุทางธรรมชาติ ก็สามารถที่จะยืนอยู่บนทางเลือกที่ 1 ซึ่งเขาไม่ปฏิเสธว่า "มีบางสิ่งบางอย่างในประสบการณ์ซึ่งชัดเจนและเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งผมตัดสินว่าเป็นสิ่งที่ดีในตนเอง ทั้งในฐานะที่เป็นประสบการณ์โดยตรงของผม และตัดสินต่อประสบการณ์ของคนอื่น ซึ่งสิ่งนี้แตกต่างไปจากประสบการณ์ของการตัดสินเชิงคุณค่าด้วยแรงจูงใจ หรือความรู้สึกเชิงจิตวิทยา" (Goodpaster 1976: 17)

จากความคิดของแฟรงเกนาที่เสนอมาช่างต้น เราสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง "ดี" กับ "ควร" ในลักษณะที่ "ดี" สามารถลดทอนมาอยู่ในเทอม "ควร" ได้ แต่ "ควร" ซึ่งอยู่ในฐานะคุณสมบัติพื้นฐาน ไม่สามารถลดทอนมาอยู่ในเทอม "ดี" ได้ กล่าวในอีกลักษณะหนึ่งคือ "ดี" นั้นอยู่ในฐานะสิ่งที่ควรทำให้เกิดขึ้น หรือเป็นเป้าหมายของ "ควร" ความเข้าใจในลักษณะนี้ ช่วยในการตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ได้อย่างไรหรือไม่

ลักษณะความสัมพันธ์ที่แฟรงเกนาเสนอ ยังเป็นการยืนยันปัญหาที่พริชาร์ดเสนอว่าเราไม่สามารถเริ่มต้นจากความเข้าใจที่ว่า การกระทำหนึ่งดี มาสู่ความเข้าใจที่ว่าการกระทำนั้นควรกระทำ เพราะจากรูปความสัมพันธ์ที่แฟรงเกนาเสนอ "ควร" ยังคงเป็นความหมายพื้นฐานให้กับ "ดี" ความเข้าใจว่า "ดี" เกิดจากความเข้าใจที่ว่าสิ่งนั้นควรทำให้เกิดขึ้น แต่จากการที่ "ดี" และ "ควร" สัมพันธ์กันไม่ได้แยกขาดจากกัน เราสามารถเสนอข้อประเมินที่ว่า การกระทำหนึ่งควรกระทำ จากข้อพิจารณาที่ว่า พฤติกรรมของการกระทำนั้นจะนำไปสู่สิ่งที่ดี ข้อพิจารณานี้จะอยู่ในฐานะเกณฑ์ที่ใช้อ้างในการตัดสินการกระทำ ความสำคัญอีกประการหนึ่งของการตัดสินว่าการกระทำหนึ่งควรกระทำจากเกณฑ์ที่นำมาตัดสินคือ ทำให้ข้อตัดสินนั้นไม่เพียงแต่มีนัยทางศีลธรรมที่เป็นพันธะกรณีว่าควรกระทำ หากยังมีนัยของความเป็นสิ่งที่มีเหตุผลสนับสนุนต่อการกระทำ เอนริชตีวิก (Henry Sidgwick) กล่าวถึงความเห็นเหตุผลนี้ว่า "คำว่า ควร ไม่เพียงแต่หมายถึงความสัมพันธ์ที่เป็นข้อเท็จจริง (ระหว่างการกระทำกับเป้าหมายของการกระทำ) หากยังบ่งถึงความไม่มีเหตุผลที่จะยอมรับเป้าหมาย [โดยที่ทวิปฏิเสธวิธีการที่จำเป็นต่อการทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุ]" (Sidgwick 1963: 37) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผลที่เกิดขึ้นของการกระทำอันเป็นสิ่งที่เราต้องการ สามารถแสดงถึงความเห็นเหตุผลในการกระทำสิ่งที่ทำให้เกิดผลประการนั้น

จากข้อพิจารณาข้างต้นได้เสนอแนวทางหนึ่งที่ใช้เป็นข้อสนับสนุนเชิงเหตุผลต่อการเป็น

คนมีศีลธรรม คือการพิจารณาผลในทางเป็นจริงของการกระทำที่ก่อให้เกิดสิ่งดี-เลว กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เราสามารถนำผลอันเป็นข้อเท็จจริงจากการกระทำทางศีลธรรม มาเป็นข้อสนับสนุนเชิงเหตุผลต่อการกระทำ หรือ ต่อระบบคุณค่าของการกระทำทางศีลธรรม การพิจารณาข้อสนับสนุนในลักษณะนี้ นำมาสู่ปัญหาความสัมพันธ์อีกคู่หนึ่ง คือความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่า กับข้อเท็จจริง หรือระหว่าง "Ought" กับ "Is" หากพิจารณาถึงเกณฑ์การให้ข้อสนับสนุนข้างต้น ตามที่คณะที่แพรง-เกนาเสนอจะเป็นการยืนยันถึงความสัมพันธ์ระหว่าง "Ought" กับ "Is" ใน ลักษณะที่สามารถสรุป "Ought" จาก "Is" ได้ ข้อพิสูจน์ของเขาในเรื่องนี้จะได้นำมากล่าวถึงอีกครั้งหนึ่ง

การพิจารณาผลของการกระทำ ในฐานะเป็นข้อสนับสนุนที่มีต่อศีลธรรม แพรงเกนาได้เสนอว่า การใช้ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำมาประเมินการกระทำ มีแบบของการประเมินที่แตกต่างกันสองแบบคือ 1) การประเมินเพื่อทำให้เกิดสิ่งที่เป็นจุดมุ่งหมาย และ 2) การประเมินโดยอ้างอิงถึงสิ่งที่เป็นจุดมุ่งหมาย (Frankena 1973: 322-3) กล่าวคือ ถ้า 0 เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ หรือเป็นผลที่คาดหมายได้ว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถเข้าใจได้ในฐานะเป้าหมายของการกระทำ การประเมินในแบบแรกนั้นเป็นการระบุว่า 0 เป็นเป้าหมายของการกระทำ และเป็นเป้าหมายของการประเมิน ส่วนการประเมินในแบบหลังนั้นเป็นเพียงการระบุว่า การประเมินใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานบางอย่างในการตัดสิน แต่ไม่ถือว่า 0 เป็นเป้าหมายของการประเมิน กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ หากการกระทำตามศีลธรรมมีส่วนทำให้เกิดความดีในปริมาณที่มากที่สุด หรือก่อให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมของมนุษย์ให้ดีขึ้น การประเมินในแบบแรกจะบอกว่าการกระทำหนึ่งเป็นการกระทำทางศีลธรรม หรือเป็นการกระทำที่ควรทำ ถ้าหากการกระทำนั้นมีเป้าหมายอยู่ที่การก่อให้เกิดสิ่งที่ดี หรือก่อให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมของมนุษย์ ส่วนการประเมินแบบหลัง จะนำเอาความต้องการที่มีต่อผลที่เกิดขึ้น มาเป็นเกณฑ์ตัดสินความถูกต้องของการกระทำ ที่มีส่วนนำไปสู่หรือไม่นำไปสู่ผลดังกล่าว โดยไม่ได้หมายถึงว่าการกระทำมีเป้าหมายอยู่ที่ความต้องการนั้น การประเมินทั้งสองแบบเขียนได้ในรูปของข้อความดังนี้ (Frankena 1980b: 8)

การประเมินแบบแรก แบบแผนทางศีลธรรม (Moral discourse) ควรจะสนับสนุนให้มีต่อไป ถ้าและเพียงถ้า การกระทำเช่นนั้นทำให้เกิดเป้าหมายบางอย่างที่แน่นอน

การประเมินแบบที่สอง แบบแผนทางศีลธรรม (Moral discourse) ให้หรือควรใช้การทำให้เกิดเป้าหมาย (0) โดยตรง ในฐานะเกณฑ์พื้นฐานประการเดียวสำหรับตัดสินการกระทำและผู้กระทำ

แพรงเกนากล่าวถึงการประเมินสองแบบนี้ว่า "เราต้องไม่สับสนระหว่างวัตถุประสงค์ของการประเมินทางศีลธรรม กับเกณฑ์การประเมินทางศีลธรรม ส่วนแรกเป็นส่วนที่ศีลธรรมทำให้เกิดขึ้น ส่วนที่สอง เป็นส่วนที่ว่าด้วยตัวของศีลธรรมเอง (Frankena 1980b: 23) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ต้องแยกแยะระหว่างการประเมิน X เพื่อจุดประสงค์ที่แน่นอน กับการประเมิน X โดยอ้างอิงจุดประสงค์ที่แน่นอน การยอมรับเส้นแบ่งนี้ทำให้เราสามารถยอมรับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินโดยสามารถปฏิเสธการรวมเอาเป้าหมายของการประเมินเข้ามาไว้ในส่วนหนึ่งของการกระทำ

ทำ เขาได้กล่าวถึงความเข้าใจผิดอันเกิดจากความสับสนนี้ว่า "ถ้าเราไม่สังเกตเห็นข้อแตกต่างนี้ ก็เป็นเรื่องง่ายที่เราจะข้ามจากหลักความจริงที่ว่า ศิลธรรมต้องใช้เกณฑ์บางอย่างในการประเมิน ไปสู่ข้อสมมติฐานที่น่าสงสัยกว่าคือ ศิลธรรมต้องมีเป้าหมายบางอย่างอยู่เบื้องหลัง..." (Frankena 1973: 323)

จากข้อเสนอของแฟรงเกนา การอ้างถึงความต้องการในผลของการทำตามศิลปะไม่ได้เป็นการนำเอาผลที่ต้องการนั้นมาเป็นเป้าหมายของศิลปะ ข้อเสนอนี้เป็นการปฏิเสธทัศนะแบบโพิติค (Poietic) ที่มองศิลปะในฐานะ "การสร้าง" ให้บางอย่างเกิดขึ้น เหมือนบ้านที่เกิดจากช่างไม้ หรือมองศิลปะเป็นเพียงเครื่องมือหรือวิธีการที่ทำให้เกิดเป้าหมายที่ผู้กระทำต้องการ ในส่วนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับมโนทัศน์ของศิลปะที่แฟรงเกนาเสนอซึ่งเป็นการกันทัศนะแบบโพิติคและอัตโนมัติออกจากศิลปะ

จากการประเมินการกระทำทางศิลปะทั้งสองแบบข้างต้น สามารถเขียนได้เป็นบทวิทย (thesis) ของการกำหนดข้อสันนิษฐานที่ต่างกัน 2 แบบดังนี้

1. บทวิทยของข้อสันนิษฐานที่อ้างถึงความต้องการ (0) ในฐานะเกณฑ์การตัดสิน

ข้อสันนิษฐานต่อข้อตัดสินทางศิลปะ ประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการที่การกระทำแนวปฏิบัติ บุคคล ฯลฯ ที่อยู่ภายใต้ข้อตัดสินนั้น ก่อให้เกิด "0" ที่แน่นอนประการหนึ่ง หรือกล่าวโดยทั่วไปว่า การตัดสินทางศิลปะเป็นเรื่องของการตัดสินการกระทำ แนวปฏิบัติ บุคคล ฯลฯ ว่าดี ถูกต้อง ฯลฯ บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงนั้น

2. บทวิทยของข้อสันนิษฐานที่พิจารณา 0 ในฐานะเป้าหมายของการกระทำ

2.1 การตัดสินต่างว่าดี ถูกต้อง ฯลฯ บนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่กล่าวไว้ข้างต้น เป็นการตัดสินที่มีข้อสันนิษฐาน ถ้าและเพียงถ้า...การตัดสินนั้นนำไปสู่ "0" ที่อยู่ภายนอก กล่าวคือ ถ้าและเพียงถ้า...ข้อตัดสินนั้นสร้างขึ้นบนพื้นฐานที่ข้อตัดสินนำไปสู่ 0

2.2 การกระทำหรือการดำเนินชีวิตโดยข้อตัดสินเหล่านั้นจะได้รับการสนับสนุน ถ้าและเพียงถ้า...การกระทำหรือการดำเนินชีวิตนั้นทำให้เกิด "0"

ในบทวิทยแรกนั้น ข้อสันนิษฐานต่อข้อตัดสินทางศิลปะ เป็นเพียงการอ้างถึงข้อเท็จจริงของการกระทำ ฯลฯ ที่ก่อให้เกิด 0 โดยไม่ได้ยืนยันหรือนำ 0 มาเป็นข้อสันนิษฐาน ส่วนบทวิทยที่ 2 นั้น ข้อตัดสินทางศิลปะ การกระทำและการดำเนินชีวิตทางศิลปะ จำเป็นต้องมี 0 เป็นข้อสันนิษฐาน การให้ข้อสันนิษฐานในแบบแรกนั้น การทำให้เกิด 0 เป็นเพียงแนวทางของการทำสิ่งที่ถูกต้อง หรือเพียงเพราะว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่จะทำเช่นนั้น ไม่ใช่เพราะว่าเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับการต้องการของเขาที่จะทำให้เกิด 0 ซึ่งตรงกันข้ามกับการให้ข้อสันนิษฐานในแบบที่ 2

แฟรงเกนายอมรับบทวิทยของข้อสันนิษฐานทางศิลปะในแบบแรก และปฏิเสธความคิดที่ว่า ศิลธรรมมีเป้าหมายอยู่ภายนอกตนเอง การยอมรับนี้สอดคล้องกับมโนทัศน์ของศิลปะที่เขาต้องการเสนอซึ่งปฏิเสธการนำเอาเป้าหมายของศิลปะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการนิยามศิลปะอย่างเช่นที่ทัศนะแบบโพิติคกระทำ และพยายามทำให้ความหมายของศิลปะที่เขาเสนอมีความ

หมายที่เป็นกลาง มากกว่ามีนัยของความน่าจะทำให้เกิดขึ้น โดยอิทธิพลของแรงจูงใจจากเป้าหมาย ที่มีอยู่ในนิยามของศีลธรรม แพรงเงาได้เสนอนิยามของศีลธรรมในเงื่อนไขการเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของศีลธรรม ดังนี้

1. ศีลธรรม [มีศีลธรรม หรือรับเอาทัศนคติทางศีลธรรม (MPV)] เกี่ยวข้องกับการผูกข้อความหรือการเอ่ยคำที่เป็นการตัดสินในทางประเมินหรือกำหนดคุณค่าต่อการกระทำ อุปนิสัย ความโน้มเอียง แรงจูงใจ ฯลฯ ของบุคคล ซึ่งการตัดสินนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นการตัดสินผู้อื่น มากกว่าเป็นการตัดสินตนเอง¹³

2. ข้อตัดสินในทางประเมินคุณค่า หรือการกำหนดคุณค่าที่มีต่อการกระทำ อุปนิสัย ฯลฯ จะเป็นข้อตัดสินทางศีลธรรม [ที่ตรงข้ามกับไม่ใช่ศีลธรรม (non-moral)] ก็ต่อเมื่อข้อตัดสินเหล่านี้เสนอหรือมีเหตุผลที่เป็นข้อสนับสนุนพื้นฐานที่สุด ที่ประกอบขึ้นด้วย ข้อเท็จจริงที่ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำ ฯลฯ (ที่เกิดขึ้นจริง...อยู่ในความปรารถนาหรืออยู่ระหว่างการตั้งใจกระทำ) กับชีวิตของผู้คน หรือสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกอื่น ๆ ที่มีใช้ผู้กระทำหรือผู้พูด ในกรณีที่คุณคนเหล่านั้นได้รับผลกระทบ อย่างเช่น ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการที่การกระทำนั้นเป็นสาเหตุของความทุกข์ทรมาน ความสุข ความตาย ความเชื่อที่ผิด ความรู้ ประสพการณ์ที่ดีหรือเลว ฯลฯ และพิจารณาผลกระทบที่มีต่อบุคคล ในฐานะที่เขาเป็นเป้าหมายไม่ใช่ในฐานะเครื่องมือ¹⁴ (Frankena 1980a: 112)

3. การเป็นบุคคลมีศีลธรรม เขาจะต้องมีแนวการกระทำหรือแนวดำเนินชีวิตแบบหนึ่ง ซึ่งการกระทำหรือแนวดำเนินชีวิตนั้นไม่ได้ถูกกำหนดโดยความปรารถนา ความต้องการ หรือเป้าหมายที่แน่นอนที่เขา มีอยู่ ทิศทางที่กล่าวถึงนี้จะต้องมองเห็นได้ว่า รับเอาทัศนคติการมองที่มีในเงื่อนไขที่ 2¹⁵ (Frankena 1980a: 116)

เงื่อนไขข้อที่ 1 เป็นการกำหนดกิจกรรมของศีลธรรม (ไม่ใช่การกำหนดรูปแบบของศีลธรรม) ตามเงื่อนไขศีลธรรมไม่ได้เป็นเรื่อง (ส่วนตัว) ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นข้อตัดสินที่บ่งถึงคนอื่น ๆ เช่นเดียวกับตัวเอง เงื่อนไขที่ 2 เป็นเงื่อนไขของความเกี่ยวข้อง เป็นการเสนอเกณฑ์ความเกี่ยวข้อง (Criterion of relative) เพื่อใช้ในการตัดสินว่า การประเมินหรือการตัดสินใด (ตามเงื่อนไขที่ 1) เป็นการประเมินหรือเป็นการตัดสินทางศีลธรรม ซึ่งเกณฑ์นี้ได้นำเอาผลกระทบที่เป็นข้อเท็จจริงต่อการทำให้เกิดสิ่งที่ดี-สิ่งเลวในชีวิตของเพื่อนมนุษย์เข้ามาพิจารณา เงื่อนไขข้อที่ 2 นี้ นอกจากเป็นตัวป้องกันทัศนคติที่เป็นโพธิคติเข้ามาในศีลธรรมแล้ว ยังเป็นการขจัดลัทธิอัตนิยม ลัทธิสุนทรียนิยม (aestheticism) และระบบอื่นๆ ที่วางข้อตัดสินของตนอยู่บนข้อเท็จจริงที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำให้เกิดสิ่งที่ดี หรือขจัดสิ่งเลวร้ายออกจากชีวิตมนุษย์ เช่นคำสั่งที่ว่า อย่าวางมือลงบนโต๊ะ! (สียงไม่แห้ง)

เงื่อนไขข้อที่ 3 แสดงให้เห็นถึงความดี ความถูกต้องที่มีอยู่ในศีลธรรม ในฐานะสิ่งที่เด็ดขาด (categorically) ความถูกต้องของการกระทำหรือการดำเนินชีวิตไม่ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือเป้าหมายที่ผู้กระทำมี เงื่อนไขนี้ทำให้ระบบคุณค่าบางอย่างเช่น ความรัก ซึ่ง

สามารถเสนอข้อตัดสินที่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ 1 และ 2 ได้ แต่ไม่อาจผ่านเงื่อนไขที่ 3 ได้ เนื่องจากระบบคุณค่าที่วางพื้นฐานอยู่บนความรัก เสนอข้อตัดสินการกระทำ หรือแนวปฏิบัติที่มาจากความปรารถนาหรือแรงจูงใจในความรักที่มีต่อผู้อื่น แต่เงื่อนไขทั้ง 3 นี้ก็ไม่ได้เป็นการปฏิเสธว่า การกำหนดคุณค่าบนพื้นฐานของความรักไม่ใช่สิ่งที่ควรกระทำ หรือควรจะเป็น ("ควร" ในที่นี้ ไม่ใช่ "ควร" ในความหมายทางศีลธรรม) และไม่ได้ปฏิเสธว่าระบบเช่นนี้ไม่มีเหตุผล

ตามเงื่อนไขที่ 3 นี้ ทำให้ศีลธรรมและการเป็นคนมีศีลธรรม มีความหมายมากกว่าการประเมิน หรือการตัดสินจากทัศนะทางศีลธรรม แต่หมายถึงการมีแนวโน้มที่จะกระทำ หรือดำเนินชีวิตตามข้อตัดสินนั้น ซึ่งเป็นการรวมเอาเงื่อนไขที่ 1, 2 และ 3 ไว้ด้วยกัน ส่วนการตัดสินจากทัศนะทางศีลธรรมหรือการรับเอาทัศนะทางศีลธรรม มีเพียงความหมายตามเงื่อนไขที่ 1 และ 2 เท่านั้น แฟรงเกนากล่าวว่า "คนคนหนึ่งสามารถรับเอาทัศนะทางศีลธรรมในการตัดสิน แต่กระนั้นก็ยังไม่นับว่ามีศีลธรรม" (Frankena 1980a: 117) จากเงื่อนไขที่ 3 นี้ การมีหรือรับเอาทัศนะทางศีลธรรมกับการเป็นคนมีศีลธรรม ไม่ใช่สิ่งที่มีความหมายแทนที่กันได้เสมอไป

แฟรงเกนาเห็นว่า เราไม่สามารถสนับสนุนศีลธรรมได้จากข้อสนับสนุนทางศีลธรรมเอง แต่สามารถใช้ข้อสนับสนุนอื่นที่ไม่ใช่ศีลธรรม (เช่นข้อเท็จจริง) โดยที่ศีลธรรมยังคงเป็นสิ่งที่มีความหมายในตนเอง การอ้างข้อเท็จจริงในฐานะข้อสนับสนุนนี้ นำไปสู่ปัญหาที่ยังคงเป็นข้อถกเถียงกันอยู่ประการหนึ่งคือ การสรุปข้อความเชิงปกติสถาน (Ought) จากข้อเท็จจริง (Is) และทัศนะของแฟรงเกนาก็เป็นทัศนะหนึ่งที่สนับสนุนข้อเสนอนี้

แฟรงเกนาเห็นว่าข้อจำกัดสำคัญของการอ้าง Ought จาก Is ก็คือ การจำกัดการอ้างเหตุผลอยู่ในรูปแบบทางตรรกวิทยา เขาเสนอว่าการถกเถียงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง Ought กับ Is นี้ มีคำกล่าวอ้างอยู่ 2 แบบที่แย้งกันคือ แบบแรกเป็นการยืนยันว่า Ought ทั้งหมดที่เป็นข้อตัดสินเชิงพันธะและข้อตัดสินเชิงคุณค่า ทั้งที่เป็นศีลธรรมและไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม สามารถอ้างได้โดยตรงจาก Is ซึ่งเป็นข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะ เป็นข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ (empirical) หรือไม่ใช่ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ (non-empirical) และการอ้างเหตุผลนี้มีความสมเหตุสมผลทางตรรกวิทยา

ข้อเท็จจริงที่อ้างถึงในที่นี้ เป็นข้อเท็จจริงที่แสดงถึงค่าความจริง หรือเป็นที่ยอมรับว่าจริง เช่น การบอกว่า คุณควรเป็นมิตรกับเพื่อนบ้านของคุณ เพราะหากเขาจะได้เป็นมิตรกับคุณ หรือ คุณไม่ควรทำ X เพราะ X เป็นการทำร้ายคนอื่น ข้อเท็จจริงอีกรูปแบบหนึ่งที่ถูกลกล่าวถึงในที่นี้คือ ข้อเท็จจริงที่อยู่ในรูปของ "Ought ที่แสดงนัยถึง Can" คำกล่าวนี้มีความหมายว่า สิ่งใดที่ฉันไม่สามารถกระทำ ฉันก็ไม่มีความพันธะที่จะกระทำสิ่งนั้น การที่ฉันไม่สามารถกระทำนั้น เป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง

คำกล่าวอ้างแบบที่สอง เป็นการยืนยันว่า ไม่มี Ought ที่สามารถอ้างได้จาก Is โดยการอ้างเหตุผลทางตรรกวิทยา นอกเสียจากว่ามี Ought อีกตัวหนึ่งอยู่ในฐานะของข้ออ้างในการอ้างเหตุผล

Ought ที่เป็นข้ออ้างนี้ อาจจะเป็นสิ่งที่ขัดแย้งในตัวเองโดยอรรถัตติกญาณ เช่น การม
 บอว่า ฉันควรจะทำอย่างพระเจ้า ในข้ออ้างที่ว่า ฉันควรจะทำอย่างพระเจ้า พระเจ้าคือ
 ความรัก ฉะนั้นฉันควรที่จะรัก หรือเป็น Ought ที่กำหนดขึ้นจากความชอบโดยส่วนตัวของผู้กระทำ
 ฉะนั้น สิ่งที่เป็นพื้นฐานที่สุดของ Ought ตามคำกล่าวอ้างแบบที่สอง เป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัว
 เอง (ไม่ใช่ข้อเท็จจริง) ซึ่งถ้าหาก Ought ที่กล่าวถึงนี้ไม่สามารถเข้าใจได้ด้วยอรรถัตติกญาณ
 (Intuition) ก็ต้องเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นตามอำเภอใจ ทศณะทั้งสองประการนี้เป็นการปฏิเสธ
 มาตรฐานทางเหตุผลของ Ought ในฐานะข้ออ้าง

แฟรงเกนาเห็นว่า คำกล่าวอ้างแบบที่สองมีส่วนถูก ที่ยึดถือว่า ต้องไม่มีการอ้างเหตุผล
 (ทางตรรกวิทยา) อย่างผิดพลาดในการอ้างจาก Is ไปสู่ Ought แต่เขาเชื่อว่า ความมีเหตุผล
 ของการอ้างจาก Is ไปสู่ Ought ไม่ได้ถูกจำกัดโดยกฎเกณฑ์ทางตรรกวิทยา เขาเสนอจุดยืน
 ประการหนึ่งต่อปัญหานี้ว่า เราควรพิจารณาการอ้างเหตุผลในฐานะเป็นสิ่งที่มีความน่าเชื่อถือและมี
 เหตุผล แม้ว่าข้อสรุปจะเป็น Ought และมีเพียงข้ออ้างที่เป็น Is โดยไม่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์
 ทางตรรกวิทยา และกฎของการอ้างเหตุผล*

ปัญหาที่แฟรงเกนาสนใจก็คือ ถ้าการอ้างเหตุผลจาก Is ไปสู่ Ought ไม่ใช่การอ้าง
 เหตุผลที่ถูกต้องตามกฎทางตรรกวิทยา จำเป็นหรือไม่ที่ต้องพิจารณาข้อตัดสินพื้นฐานเชิงพันธะและ
 เชิงคุณค่าในฐานะเป็นสิ่งที่ขัดแย้งในตนเองโดยอรรถัตติกญาณ หรือเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นตามอำเภอใจ

แฟรงเกนาเสนอว่า เราสามารถกล่าวถึงความน่าเชื่อถือหรือความน่าเชื่อถือจากเหตุ
 ผลที่มาสืบสนับสนุน โดยที่การใช้เหตุผลในลักษณะนั้นไม่จำกัดอยู่เพียงการใช้เหตุผลทางตรรกวิทยา
 เขาอ้างถึงข้อถกเถียงของจอห์น สจ๊วต มิลล์ในปัญหานี้ที่ว่า

คำถามที่มีต่อเป้าหมายสูงสุด ไม่จำเป็นต้องปิดกั้นตัวเองอยู่กับการพิสูจน์ทางตรรกวิทยา และ

* กฎการอ้างเหตุผลนี้ เป็นแนวทางหนึ่งของผู้ที่ยึดถือตามคำกล่าวอ้างแรก ที่พยายาม
 หลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นจากกลุ่มที่ยึดถือตามคำกล่าวที่สอง โดยการเสนอกฎการอ้างเหตุผลแบบพิ
 เศษ หรือที่เรียกว่ากฎตรรกวิทยาแบบที่สาม ซึ่งเป็นกฎการอ้างเหตุผลสำหรับการอ้างเหตุผลของ
 ข้อความเชิงปฏิเสธ ซึ่งความหมายหรือหลักการอ้างเหตุผลของกฎนี้ จะเป็นไปตามแนวคิดของผู้
 เสนอแต่ละคน แต่ว่าแต่ละกฎมักจะกล่าวคล้ายกันว่า ข้อเท็จจริงที่แน่นอนประการหนึ่งเป็น "เหตุ
 ผลที่ดี" สำหรับการตัดสินว่า บางสิ่งเป็นสิ่งที่ดีหรือถูกต้อง โดยที่ "ดี" ที่ใช้ครั้งแรกนั้น ไม่ได้มี
 ความหมายเชิงประเมินค่า หรือกล่าวว่า ถ้าข้อเท็จจริงหนึ่งเป็นสิ่งที่จริง ก็สามารถใช้อ้างได้ว่า
 บางสิ่งเป็นสิ่งที่ดีหรือถูกต้อง ตัวอย่างหนึ่งของกฎการอ้างเหตุผลนี้คือ กฎจะบอกว่า "จาก 'X
 เป็นการทำความร้ายคนอื่น' สามารถอ้างมาสู่ 'ฉันไม่ควรทำ X'" ในสังคมที่ยอมรับกฎนี้ เราสามารถ
 อ้างเหตุผลได้อย่างสมเหตุสมผลว่าการกระทำ X จะทำให้คนอื่นบาดเจ็บ ฉะนั้น ฉันไม่ควรทำ X
 ข้ออ้างนี้สรุป Ought จาก Is โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยข้ออ้างที่เป็น Ought อื่นมาช่วย เพราะ
 มีกฎการอ้างเหตุผลที่สมเหตุสมผลที่ทำให้การอ้างเหตุผลนั้นมีเหตุผล

ไม่จำเป็นที่การยอมรับหรือปฏิเสธ (ต่อเป้าหมายสูงสุด) จะต้องขึ้นอยู่กับแรงผลักดันที่มีขอบเขตของอรรถกถา หรือการเลือกอย่างไม่มีกฎเกณฑ์ คำว่า "นิสฺจัน" มีความหมายที่กว้างกว่านั้น ซึ่งคำถามนี้สามารถยอมรับได้ เรื่องนี้สามารถเข้าใจได้ด้วยสมรรถนะทางเหตุผล และสมรรถนะนี้ไม่ใช่สามารถเข้าใจเรื่องได้ด้วยอรรถกถาเพียงอย่างเดียว เราอาจจะเสนอข้อคิดต่าง ๆ ซึ่งทำให้สติปัญญาของเราสามารถให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง และนี่ก็มีค่าเท่ากับการนิสฺจัน

ในที่นี้ มิลล์กำลังเสนอว่าแม้พื้นฐานของหลักการเชิงปทัสฐาน และข้อตัดสินทางคุณค่าจะไม่สามารถอ้างจากข้ออ้างที่เป็นข้อเท็จจริงได้อย่างมีเหตุผลตามกระบวนการทางตรรกวิทยา และไม่ใช่สิ่งที่เห็นว่าจริงโดยอรรถกถาแก่ก็ตาม หลักการและข้อตัดสินเหล่านั้นก็ยังคงไม่ใช่สิ่งที่กำหนดขึ้นโดยไร้กฎเกณฑ์ หรือไร้เหตุผล และยังเป็นไปได้ที่การใช้ความสามารถในการพิจารณาของบุคคลทำให้เขาทำตามหลักการหรือคุณค่าเหล่านั้นได้อย่างมีเหตุผล หรือมีความเป็นเหตุผล

แนวทางที่มิลล์เสนอก็คือ กระบวนการอ้างเหตุผลจาก Is สู่ Ought สามารถมีเหตุผล และให้ข้อสนับสนุนได้ โดยมีนัยของความเป็นเหตุผลบางอย่างที่ไม่ขึ้นอยู่กับความเป็นไปตามกระบวนการทางตรรกวิทยา

แฟรงเกนายกตัวอย่างการอ้างเหตุผล 2 ตัวอย่างขึ้นมาพิจารณา เพื่อให้แนวทางนี้ชัดเจนขึ้นดังนี้

โสกราตีสเป็นมนุษย์
ฉะนั้น โสกราตีสต้องตาย

กับข้ออ้างเหตุผลที่ว่า

ฉันต้องการซื้อเสื้อผ้าใหม่สักชุดหนึ่งในราคาที่สมเหตุผล
วันนี้มีการขายเสื้อผ้าลดราคาที่คุณ์การค้า
ฉะนั้น ฉันจึงควรไปที่ศูนย์การค้าในวันนี้

เขาเสนอว่าในตัวอย่างแรกนั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยข้ออ้างอีกประการหนึ่ง เพื่อให้เป็นการอ้างเหตุผลที่สมเหตุผล คือข้ออ้างที่ว่ามนุษย์ทุกคนต้องตาย เหตุผลเพราะว่าไม่มีกฎทางภาษาที่สามารถเชื่อมระหว่าง "มนุษย์" กับ "ตาย" จึงไม่สามารถอ้างจากความหมายของ "ตาย" ในลักษณะที่ "ถ้าโสกราตีสเป็นมนุษย์ บุคคลสามารถกล่าวต่อไปได้อย่างถูกต้องว่า โสกราตีสต้องตาย"

ส่วนข้ออ้างเหตุผลที่สองนั้น ไม่ได้เป็นไปตามกฎการอ้างเหตุผลทางตรรกวิทยา แต่ก็เป็นการอ้างเหตุผลที่มีเหตุผลได้ โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มข้ออ้างอีกข้อหนึ่งที่ว่า ถ้าฉันต้องการซื้อชุดใหม่ในราคาที่สมเหตุผล ฉันก็ควรยอมรับวิธีการที่เหมาะสมที่จะบรรลุเป้าหมายนี้ เขาเสนอว่าความมีเหตุผลหรือความสมเหตุผลของข้ออ้างนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของคำว่า "ควร" ที่นำมาใช้ในข้อสรุป ซึ่งในบริบทของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เราสามารถยอมรับข้อสรุปได้ โดยไม่จำเป็นต้องสร้างนิยามหรือข้ออ้างอันใหม่เข้าไปอีก

ความเหมาะสมของคำว่า "ควร" ในบริบทที่ใช้ นั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการที่เกิดขึ้นจริงในข้ออ้างแรก ซึ่งไม่ใช่เพียงความเชื่อว่า เขาต้องการเช่นนั้น และประกอบกับข้อเท็จจริงที่มีการขายเสื้อผ้าราคาถูกที่ศูนย์การค้า ซึ่งความต้องการนี้จะเป็นตัวผลักดันให้เขาผ่านจากข้อเท็จจริงไปสู่ข้อสรุปเชิงคุณค่า เขากล่าวว่า "ฉันควร..." เป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่ใช้ในการแสดงออกเมื่อคนคนหนึ่งมีผลประโยชน์และมีความเข้าใจในข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ ที่เขาต้องการนั้น" และกล่าวเสริมว่า "สิ่งที่ทำให้ข้อตัดสินที่ว่าฉันควรไปที่ศูนย์การค้าในวันนี้ เป็นข้อตัดสินที่มีเหตุผลและน่าเชื่อถือก็คือ ข้อเท็จจริงที่มีการขายของลดราคา เมื่อรวมเข้ากับความต้องการของฉันที่จะซื้อเสื้อผ้าชุดใหม่ในราคาที่สมเหตุผล" (Goodpaster 1976: 141)

แฟรงเกนา สรุปลักษณะทั่วไปของการใช้เหตุผลในตัวอย่งนี้ดังนี้ 1) เมื่อการใช้เหตุผลในทางปฏิบัติครั้งหนึ่งๆ เป็นสิ่งที่มีเหตุผลหรือน่าเชื่อถือ มีสิ่งที่เกิดขึ้นในการใช้เหตุผลนั้น 2 ประการคือ มีข้ออ้างหรือเหตุผลที่เป็นข้อเท็จจริง และมีบางสิ่งที่เรียกว่า ทำที่ ผลประโยชน์ หรือทัศนคติต่างๆ ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านบางสิ่ง ที่ไม่ใช่เป็นเพียงความเชื่อในข้อความ สิ่งนี้อาจจะเป็นความต้องการ ความรักในตนเอง ทัศนคติแบบใดแบบหนึ่ง ฯลฯ ในกรณีที่เป็นการตัดสินทางศีลธรรม สิ่งนี้จะกลายเป็น "ทัศนคติทางศีลธรรม" (Goodpaster 1976: 141) 2) ถ้าคนคนหนึ่งมีผลประโยชน์หรือมีทัศนคติแบบหนึ่ง และพบว่ามีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องบางอย่างเกิดขึ้น เขาอาจจะสร้างข้อสรุปเชิงคุณค่าได้อย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ (อย่างน้อยก็ในทางหลักการ) แม้ว่าการอ้างเหตุผลเช่นนี้จะไม่เป็นไปตามตรรกวิทยา (Goodpaster 1976: 141)

สิ่งที่แฟรงเกนาต้องการเสนอคือ การอ้างเหตุผลจาก Is สู่ Ought สามารถเป็นข้ออ้างเหตุผลที่น่าเชื่อถือหรือมีเหตุผล ทั้งนี้เป็นเพราะความเหมาะสมในทางภาษาของคำว่า "ควร" และ "ดี" ที่มีในบริบทของการใช้ ความมีเหตุผลและความน่าเชื่อถือของการอ้างเหตุผลตามแบบนี้ เป็นสิ่งที่ใครก็ตามที่มีเหตุผล มีความสนใจ และมีทัศนคติคล้ายกัน ยอมรับได้

ก่อนที่ไปสู่ประเด็นอื่นๆ ในการตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ปัญหาหนึ่งที่นำความเข้าใจคือ เหตุผลและข้อวิเคราะห์ของแฟรงเกนาที่สนับสนุนการอ้างเหตุผลจาก Is ไปสู่ Ought นี้ กินความถึง Ought ในความหมายอื่นซึ่งนอกเหนือจาก Ought ในความหมายธรรมดา หรือในความหมาย "ควร" เชิงสมมติฐาน (Hypothetical Ought ตามความหมายของ Kant) Ought ในความหมายอื่นที่ถามถึงก็คือ Ought ในความหมายทางศีลธรรม หรือ "ควร" ในความหมายที่เด็ดขาด (Categorical Ought ในความหมายของ Kant) ซึ่งในที่นี้จะไม่กล่าวถึง Ought ในความหมายเชิงสถาบัน อย่างเช่น "ควร" ทางกฎหมาย ฯลฯ

จากตัวอย่างและเหตุผลที่แฟรงเกนาได้เสนอไว้ข้างต้น Ought ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือผลประโยชน์ของผู้กระทำ และความต้องการนี้เองเป็นตัวผลักดันที่ทำให้การผ่านจากข้ออ้างที่เป็นข้อเท็จจริงมาสู่ข้อสรุปเชิงคุณค่าได้อย่างมีเหตุผล ซึ่ง Ought ในความหมายนี้ไม่มีความหมายเชิงศีลธรรม

ในส่วน of ข้อสรุป ลักษณะทั่วไปสองประการของเหตุผลทางปฏิบัติที่เขาเสนอ ยินยอมให้หน้าทัศนะอื่นที่นอกเหนือจากข้อพิจารณาที่เป็นผลประโยชน์ส่วนตัว มาเป็นข้อพิจารณาประกอบข้อสนับสนุนเชิงเหตุผลต่อข้อสรุปได้ ซึ่งทัศนะในที่นี้รวมถึงทัศนะทางศีลธรรมด้วย จากข้อเสนอนี้ เมื่อทัศนะทางศีลธรรมรวมกับข้อเท็จจริงบางอย่าง เช่นการกระทำ X ทำให้ Y บาดเจ็บ สามารถสรุปได้ว่า ฉันไม่ควรกระทำ X "ควร" ในที่นี้มีนัยทางศีลธรรม (ตามเงื่อนไขที่ 2 ของศีลธรรม) ดังนั้น การใช้เหตุผลทางปฏิบัติ ที่แฟรงเกนเฮนอ สามารถใช้เป็นข้อสนับสนุนความมีเหตุผลของการกระทำทางศีลธรรมได้ หรือเป็นข้อสนับสนุนหลักการพื้นฐานของศีลธรรมได้ หรือแม้แต่ข้อสนับสนุนต่อศีลธรรมเอง

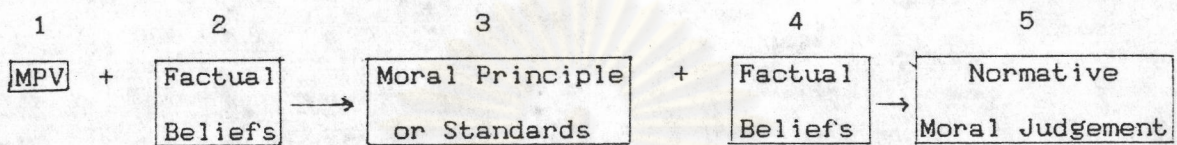
ปัญหาประการหนึ่ง ในการพิจารณาข้อสนับสนุนของ Ought ทางศีลธรรมคือ เหตุผลข้อหนึ่งที่ใช้ในการสนับสนุนหรือใช้ประกอบการสนับสนุนคือ ทัศนะทางศีลธรรม การนำทัศนะทางศีลธรรมมาเป็นข้อสนับสนุนประการหนึ่ง จะเป็นการสนับสนุนต่อความคิดที่ว่า "ไม่มีเทอมทางคุณค่าในข้อสรุป ที่ไม่มีอยู่ในข้ออ้าง" หรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานของการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่าง Is กับ Ought

การพิจารณาปัญหาที่กล่าวถึงนี้มีความสับสนอยู่ประการหนึ่งคือ ความสับสนระหว่างเส้นแบ่งของ ศีลธรรม/ไม่ใช่ศีลธรรม กับ คุณค่า/ข้อเท็จจริง การยอมรับการนำเอาทัศนะทางศีลธรรมมาเป็นข้อสนับสนุนประการหนึ่งของ Ought เป็นการสนับสนุนความคิดที่ปฏิเสธการอ้างเหตุผลจาก Is สู่อought ซึ่งเป็นการยอมรับว่า เส้นแบ่งสองคูดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกันคือ ศีลธรรมเป็นเรื่องทางคุณค่า และไม่ใช่ศีลธรรม เป็นเรื่องทางข้อเท็จจริง การยอมรับเช่นนี้ไม่น่าเป็นข้อยอมรับที่ถูกต้อง เพราะแม้จะเห็นว่า ศีลธรรมบางครั้งหรือส่วนใหญ่ จะมีนัยทางคุณค่า เช่น ศีลธรรมที่ตรงข้ามกับผิดศีลธรรม อย่างเช่น เมื่อเรากล่าวว่าการทำร้ายผู้อื่นเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรม เราใช้ศีลธรรมในความหมายนี้ และให้ค่าบางอย่างว่าไม่ควรทำ แต่ศีลธรรมที่ตรงข้ามกับไม่ใช่ศีลธรรม ไม่ได้แสดงนัยทางคุณค่าเช่นเดียวกับศีลธรรมในความหมายแรก อย่างเช่นเมื่อเรากล่าวว่าการกระทำอะไรโดยคำนึงแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่ใช่การทำตามศีลธรรม คำกล่าวนี้แสดงนัยว่า ไม่ควรกระทำน้อยกว่าแบบแรก หรือบางครั้งเป็นเพียงการบอกกล่าวเท่านั้น ปัญหาที่ชัดเจนมากกว่าคือ สิ่งที่ไม่ใช่ศีลธรรมนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ไม่มีนัยทางคุณค่า หรือเป็นข้อเท็จจริง สิ่งที่ไม่ใช่ศีลธรรม เช่น ความงาม ความรัก ความประหยัด และอื่นๆ ล้วนแต่มีนัยทางคุณค่า

การชี้ให้เห็นความสับสนของเส้นแบ่งนี้ ยังไม่ใช่การแก้ปัญหการนำเอาทัศนะทางศีลธรรมมาเป็นข้อสนับสนุนต่อข้อสรุปทางคุณค่า ทางแก้ปัญหอีกประการหนึ่งคือ แสดงให้เห็นว่าทัศนะทางศีลธรรมในที่นี้ ไม่มีนัยทางคุณค่า ทางออกนี้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ยากสำหรับทัศนะของแฟรงเกนเฮนอ เพราะจากเงื่อนไขที่ 1 หรือที่ 2 ของศีลธรรมที่เขาเสนอ และถือเป็นความหมายของทัศนะทางศีลธรรม เงื่อนไขทั้งสองนี้มีลักษณะที่เป็นกลาง คือไม่มีนัยของการเป็นสิ่งที่ดีกว่าหรือควรกระทำ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ทัศนะทางศีลธรรมจะมีความหมายที่เป็นกลางตามเงื่อนไขที่ 1 และ 2 ที่กล่าวมานี้ แต่การใช้ทัศนะทางศีลธรรมสนับสนุนต่อการกระทำทางศีลธรรม หรือต่อหลักการพื้นฐาน

ทางศีลธรรม หรือต่อการเป็นคนมีศีลธรรม ในที่นี้ จะยังคงมีความเป็นกลาง ตามนัยดั้งเดิมที่เสนอมาหรือไม่ ข้อสงสัยนี้จะได้นำมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

จากข้อพิจารณาข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่า ตามข้อเสนอของแฟรงเกนา สิ่งที่เป็นพื้นฐานที่สุดของศีลธรรมก็คือ ทักษะทางศีลธรรม และการที่ศีลธรรมมีพื้นฐานอยู่บนทักษะทางศีลธรรม ก็สามารถทำให้กล่าวได้ว่า ศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความพื้นฐานอยู่ในตัวเอง แฟรงเกนาได้เสนอแผนภาพของความสัมพันธ์ภายในศีลธรรมไว้ดังนี้ (Frankena 1980b: 57)

จากรูปข้างต้นนี้ แฟรงเกนาได้ให้ข้อสังเกตไว้ 2 ประการคือ 1) ตามทักษะนี้ ข้ออ้างที่มีนัยทางคุณค่า จะไม่เกิดในการใช้เหตุผลทางศีลธรรมก่อนที่จะถึงกรอบที่ 3 (Moral Principle or Standards) หรือกรอบที่ 5 (Normative Moral Judgement) ในกรอบที่ 1 (MPV) จะไม่เป็นข้อความหรือสิ่งที่อยู่ในลักษณะของข้ออ้างในการใช้เหตุผล หรือในลักษณะของกฎการอ้างเหตุผล สิ่งที่อยู่ในช่องที่ 1 จะเป็นทักษะซึ่งไม่ใช่ทั้งความเชื่อและความคิด แต่เป็นทักษะด้านผลประโยชน์ หรือเป็นทักษะที่เป็นแนวการเข้าสู่คำตอบของคำถามเชิงปฏิบัติ ซึ่งไม่ใช่เป็นคำตอบของคำถาม หรือเป็นข้ออ้างที่ใช้เป็นพื้นฐานในการตอบ ดังนั้น สิ่งที่อยู่ในกรอบที่ 1 จึงไม่ใช่ทั้งข้ออ้าง กฎการอ้างเหตุผล หรือสิ่งอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นเนื้อหาสาระ แต่เป็นสิ่งที่คล้ายกับสิ่งที่มีฮูม (Hume) เรียกว่า "ความเห็นอกเห็นใจ" (sympathy)

สำหรับกรอบที่ 3 (Moral Principle or Standards) หลักการหรือมาตรฐานทางศีลธรรมจะเป็นข้อตัดสินที่มีสาระเชิงคุณค่า คุณสมบัตินี้เป็นเชิงปทัสสถานของข้อตัดสินนี้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอรรถคติญาณ (Intuition) ของผู้ตัดสิน แม้จะยกเอาความคิดที่เป็นอรรถคติญาณออกไป ข้อตัดสินที่เป็น Moral Principle or Standards อันเกิดจาก MPV และ Factual Beliefs ก็ยังคงเป็นข้อตัดสินเชิงคุณค่าอยู่ และสามารถใช้เป็นข้ออ้างเชิงคุณค่าในการสรุปข้อตัดสินในกระบวนการถัดไป

2) ลักษณะของการเป็นข้อตัดสินทางศีลธรรมที่เฉพาะ สามารถเกิดขึ้นได้จากกรอบที่ 1 และกรอบที่ 2 กล่าวคือ หลักการและมาตรฐานทางศีลธรรมที่อยู่ในกรอบที่ 3 แม้จะแสดงลักษณะที่เป็นหลักการมาตรฐานหรือกฎที่มีลักษณะทั่วไป แต่ก็มีลักษณะบังคับใช้ต่อกรณีเฉพาะ ตามความหมายของ "หน้าที่โดยพื้นฐาน" (Prima facie duty) ที่เดวิด รอสส์เสนอ ข้อตัดสินเฉพาะกรณีต้องสร้างขึ้นมาจากข้อเท็จจริงในกรณีนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งจากทักษะทางศีลธรรม สิ่งที่เป็นพื้นฐาน

ก็คือ ทักษะและข้อเท็จจริงมากกว่าคำตัดสิน

รูปแบบความสัมพันธ์ของศีลธรรมตามแบบผังข้างต้น ไม่ได้ตัดความคิดทางศีลธรรมในแบบของอัตถิภาวนิยม (Existentialism) หรือความคิดแบบสถานการณ์นิยม (Situationalism) ออกจากศีลธรรม และความสามารถที่นำไปใช้ได้ต่อกรณีเฉพาะของหลักการทางศีลธรรมก็ไม่ได้ทำให้หลักการทางศีลธรรมมีลักษณะเป็นกฎของนิ้วหัวแม่มือ* (rule of thumb) อย่างที่อาร์ เอ็ม แอร์ และนักปรัชญาอีกหลายท่านชี้เอาไว้

จากแผนภาพข้างต้น ศีลธรรมวางอยู่บนทักษะที่เป็นของตนเอง ซึ่งแยกออกจากทักษะอื่นๆ และสิ่งที่อยู่ในกรอบที่ 3 ไม่ว่าจะมียุทธวิธีแบบอย่างไรก็ตาม ต้องไม่เป็นสิ่งที่ไม่มียุทธวิธีทางศีลธรรม (non-moral sense) เมื่อนัยทางศีลธรรมเกิดขึ้นมาจากทักษะทางศีลธรรม (รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง) ซึ่งเป็นสิ่งภายในศีลธรรมเอง สิ่งนี้เป็นเหตุผลที่แสดงว่า ศีลธรรมมีพื้นฐานของตนเอง และเป็นพื้นฐานที่ไม่ขึ้นกับสิ่งอื่น

แฟรงเกนาเสนอให้พิจารณาปัญหาหนึ่งคือ เมื่อมีข้อเสนอมิให้พิจารณาศีลธรรมในฐานะการดำเนินชีวิตแบบหนึ่ง เปรียบเทียบกับการดำเนินชีวิตในแบบอื่น โดยพิจารณาว่า การดำเนินชีวิตแบบใดควรที่จะเลือก และเป็นการเลือกที่มีเหตุผล ทักษะของข้อเสนอนี้คือ สามารถพิจารณาข้อสนับสนุนต่อระบบคุณค่าทางศีลธรรมทั้งระบบ ได้จากการดำเนินชีวิตที่มีเหตุผล หรือจากทักษะทางเหตุผล ซึ่งกล่าวได้ว่า ศีลธรรมมีพื้นฐานอยู่บนทักษะของความเป็นเหตุผล ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของตัวเอง

เหตุผลประการหนึ่งที่สนับสนุนทักษะนี้คือ การให้ข้อสนับสนุนต่อระบบคุณค่าระบบหนึ่ง อย่างเช่น ศีลธรรมจำเป็นต้องเป็นข้อสนับสนุนที่อยู่ภายนอกหรืออยู่เบื้องหลังระบบนั้น แฟรงเกนาเห็นด้วยกับเหตุผลนี้ แต่เขาก็มีความเห็นว่า ข้อสนับสนุนนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ศีลธรรม (non-moral) แต่ต้องเป็นสิ่งที่ อกฎสถาน (non-normative)

แฟรงเกนาเสนออีกว่า ตรรกะที่หลักการพื้นฐานทางศีลธรรมได้มาจากทักษะทางศีลธรรม การประเมินระบบคุณค่าทางศีลธรรม (ระบบใดระบบหนึ่ง) ไม่สามารถทำได้โดยการประเมินจากพื้นฐานอื่นโดยตรง โดยไม่ผ่านการพิจารณาจากทักษะทางศีลธรรม ข้อสนับสนุนต่อระบบคุณค่าทางศีลธรรมจะสมบูรณ์ ตรรกะที่นำทักษะทางศีลธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น การประเมินคุณค่าทางศีลธรรม จึงประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นศีลธรรม ซึ่งบ่งถึงการให้ทักษะทางศีลธรรมสนับสนุนต่อหลักการพื้นฐานทางศีลธรรมหรือทางคุณค่า อย่างเช่น การถามต่อความยุติธรรม ในฐานะหลักการพื้นฐานทางคุณค่าของศีลธรรมที่ว่า ให้อะไรหรือไม่ที่ความยุติธรรมเป็นสิ่งที่ดีหรือ

* กฎของนิ้วหัวแม่มือ หรือ กฎที่อาศัยเฉพาะประสบการณ์ (มาพิจารณา) ซึ่งในที่นี้เป็น การถือว่าหลักการทั่วไปของศีลธรรม เป็นเพียงหลักการสากลเชิงอุปนัย หรือการทำให้เป็นสากลโดยวิธีการของอุปนัย การใช้หลักการทางศีลธรรมก็เป็นเพียงการใช้จากประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่เอง คือ ทักษะทางศีลธรรม

ถูกต้องทางศีลธรรม และอีกส่วนหนึ่งที่ไม่ใช่ศีลธรรม ซึ่งบ่งถึง แนวทางในการดำเนินชีวิต ในฐานะคำตอบของคำถามที่ว่า ทำไมคนคนหนึ่งจึงควรเป็นคนยุติธรรม แต่คำตอบนี้ต้องยอมรับอยู่ก่อนแล้วว่า การเป็นคนยุติธรรมเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้องทางศีลธรรม หรือถูกต้องจากทัศนะทางศีลธรรม

การประเมินทั้ง 2 ส่วนนี้ ในกระบวนการของการสนับสนุนทางศีลธรรม ทัศนะทางศีลธรรมก็ยังคงเป็นเหตุผลสุดท้ายในการสนับสนุน หรืออย่างน้อยที่สุดก็ไม่มีคุณค่าทางศีลธรรมประการใดที่ได้มาโดยตรงจากแหล่งที่ไม่ใช่ศีลธรรม หรือกล่าวได้ว่า ศีลธรรมก็ยังคงมีฐานที่เป็นของตน

จากข้อพิจารณานี้ ดูเหมือนการถามว่า ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม ในฐานะการเลือกดำเนินชีวิตตามแบบของศีลธรรม นั้นต่างจากการถามว่า ทำไมฉันจึงควรยอมรับทัศนะทางศีลธรรม เหตุผลก็คือ แม้จะได้คำตอบจากคำถามแรกว่า การดำเนินชีวิตตามแบบของศีลธรรมเป็นสิ่งที่ดีมีเหตุผล เพราะก่อให้เกิดความสุขแก่เพื่อนมนุษย์มากกว่า (เป็นการมองจากทัศนะทางศีลธรรม) แต่ก็ยังคงถามได้อีกว่า แล้วทำไมถึงควรยอมรับ การดำเนินชีวิตที่ก่อให้เกิดความสุขแก่คนอื่นด้วย

สำหรับแฟรงเกนา คำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" มีอยู่ 2 ความหมายคือ "ทำไมฉันจึงควรเลือกดำเนินชีวิตตามแบบของศีลธรรม" ซึ่งอาจจะตอบได้ว่า "ใช่ คุณควรดำเนินชีวิตตามแบบแผนของศีลธรรม คุณสามารถเห็นเหตุผลได้จากทัศนะทางศีลธรรมของคุณ" กับ "ทำไมฉันจึงควรยอมรับทัศนะทางศีลธรรม" ซึ่งการตอบคำถามนี้เกินกว่าการตอบโดยใช้ทัศนะทางศีลธรรม เราได้ทราบมาแล้ว เมื่อตอนพิจารณาโมทัศน์ของศีลธรรมที่แฟรงเกนาเสนอว่า การเป็นคนมีศีลธรรมนั้นต่างจากการมีทัศนะทางศีลธรรม โดยที่การเป็นคนมีศีลธรรม ไม่เป็นเพียงแต่ผู้ยอมรับทัศนะทางศีลธรรม หากจะต้องปฏิบัติตามศีลธรรมตามที่ตนยอมรับด้วย ก่อนที่จะพิจารณาการตอบคำถามทั้งสองข้อนี้ของแฟรงเกนา สิ่งที่น่าพิจารณาก่อนคือ ทัศนะในเรื่องของความเป็นเหตุผลของเขา

ข้อเสนอประการหนึ่งของแฟรงเกนาเกี่ยวกับโมทัศน์ความเป็นเหตุผลคือ เสนอให้คำถาม "เป็นสิ่งที่ดีมีเหตุผลหรือไม่ที่จะทำตามผลประโยชน์ส่วนตน" กับคำถาม "เป็นสิ่งที่ดีมีเหตุผลหรือไม่ที่จะทำตามศีลธรรม" เป็นคำถามเปิด ซึ่งหมายถึงการไม่จำกัดความหมายของความเป็นเหตุผลด้วยการทำตามผลประโยชน์ส่วนตนอย่างรอบคอบ หรือด้วยการทำตามศีลธรรม หากแต่ให้พิจารณามโนทัศน์ของความเป็นเหตุผลอย่างตรงไปตรงมา เขาเห็นด้วยกับเฮนรี ชิดวิก ที่เสนอให้พิจารณาความเป็นเหตุเป็นผลอยู่ที่เงื่อนไขของการเลือกแนวทางปฏิบัติที่คนคนหนึ่งจะเข้าร่วมแนวทางปฏิบัติก็ต่อเมื่อแนวทางนั้นจะเป็นส่วนหนึ่งหรือนำไปสู่ชีวิตในภายภาคหน้า ซึ่งเขามุ่งหวังและแสวงหา และเป็นชีวิตที่ดีสำหรับเขา ภายใต้เงื่อนไขที่เขาได้รู้ถึงความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตทั้งหมดที่มีในขณะนั้น ซึ่งชิดวิกกล่าวไว้ในตอนหนึ่งของ *The Methods of Ethics* ว่า "สิ่งที่ดีในภายภาคหน้าที่คนคนหนึ่งจะได้รับทั้งหมด เป็นสิ่งที่เขาจะมุ่งหวังและแสวงหาในขณะนี้ ถ้าผลที่ตามมาทั้งหมดของแนวการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏขึ้นแก่เขา เป็นสิ่งที่เขามองเห็นล่วงหน้าได้อย่างทะลุปรุโปร่ง และปรากฏเป็นจริงอย่างเพียงพอในจินตนาการของเขาในปัจจุบัน"

(The Methods of Ethics, p.111-2) และจากเงื่อนไขของ Joseph Butler ที่เรียกว่า "สงบ" และ "เยือกเย็น" "...เรานั่งลงในชั่วโมงอันสงบ เมื่อไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของแรงกระตุ้นใดๆ มีเพียงสิ่งเดียวที่เราปรารถนา และเป็นจุดมุ่งหมายเพียงอย่างเดียวที่เรามีอยู่ ก็คือความสุขของเราเอง สิ่งนี้ทำให้เราสามารถที่จะทำอะไรก็ได้ เพียงเพื่อให้เรามีความสุข" (Butler, อ้างถึงใน Prichard ใน Ross 1968: 221)

แฟรงเกนาเห็นว่า เงื่อนไขทั้งสองนี้ไม่จำเป็นต้องนำไปสู่ผลประโยชน์ส่วนตัว เพราะถ้าหากจิตวิทยาของลัทธิอรรถนิยมไม่ได้เป็นความจริง ชีวิตที่คนคนหนึ่งเลือก ภายใต้เงื่อนไขทั้งสองข้างต้น อาจจะเป็นชีวิตที่เขาเสียผลประโยชน์ หรือแม้กระทั่งผลประโยชน์ระยะยาวของเขา แฟรงเกนาเห็นว่า มีข้อเท็จจริงของนักจิตวิทยาในปัจจุบัน อย่างเช่น Erich Fromm, O.H. Mowrer และ A.H. Maslow ที่สนับสนุนต่อการใช้ชีวิตที่มีเหตุผลของปัจเจกบุคคลในลักษณะที่ชีวิตที่มีเหตุผลของบุคคล คือชีวิตที่บุคคลมีความเห็นอกเห็นใจคนอื่นในทางสังคม

แฟรงเกนาเสนอโมโนทัศน์ของความเป็นเหตุผลตามแบบที่ Kant เรียกว่า "ผู้ที่มีเหตุผลจะเป็น" และที่แฟรงเกนาเรียกเองว่า "สิ่งที่ดีในภายภาคหน้าของบุคคลจากองค์รวม" โดยเสนอในรูปของเงื่อนไขของความเป็นเหตุผลอย่างตรงไปตรงมา ดังนี้ อะไรคือสิ่งที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเลือก ถ้าเขามีการรับรู้ที่อิสระ ชัดเจน และสมบูรณ์ต่อตนเอง และต่อสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้อง ความเป็นเหตุผลจึงหมายถึงการเลือกภายใต้เงื่อนไขนี้ (Frankena 1980a: 66; 1974: 350; 1980b: 85) การกระทำ แนวปฏิบัติ แนวดำเนินชีวิต ฯลฯ ที่มีเหตุผลคือ การกระทำ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ที่ถูกเลือกภายใต้เงื่อนไขนี้ โมโนทัศน์ของความเป็นเหตุผล ที่แฟรงเกนาเสนอนี้ จึงเป็นโมโนทัศน์ที่เป็นอุดมคติในแบบหนึ่ง

การตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ตามนัยทั้งสองข้างต้น แฟรงเกนาเสนอแนวการตอบไว้ดังนี้

แฟรงเกนาเสนอคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ในรูปของคำถามที่ชัดเจนขึ้นดังนี้ "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรมอยู่เสมอ แม้ว่าฉันจะไม่ต้องการที่จะเป็น และเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับผลประโยชน์ของฉัน และแม้กระทั่งการเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการที่ฉันต้องเสียสละบางอย่าง หรือแม้กระทั่งเสียสละตนเอง" เขาปฏิเสธการตอบคำถามนี้ โดยวางอยู่บนข้อสมมติที่ว่า สามารถแสดงให้เห็นว่า การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความดี ก็ต่อเมื่อสามารถแสดงให้เห็นว่า การเป็นเช่นนั้นจะให้ผลตอบแทนสูงสุดต่อชีวิตของเขา แฟรงเกนาให้เหตุผลว่า "สิ่งนี้จะกลายเป็นพาราไดออกซ์ ถ้าวิธีเดียวที่จะสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นอรรถนิยม อย่างเช่นศีลธรรม คือการใช้ข้อถกเถียงที่เป็นอรรถนิยม" (Frankena 1980b: 87) ซึ่งเขาไม่เชื่อว่า ศีลธรรมจะให้ผลประโยชน์ที่สูงสุดแก่บุคคลเสมอ ถึงแม้ว่าจะพิจารณาศีลธรรมจากส่วนของการก่อให้เกิดสิ่งที่ดีหรือความสุข เขาเชื่อว่าศีลธรรมเรียกร้องการเสียสละ และบางครั้งเป็นการเสียสละตัวเอง ถ้าเหตุผลหนึ่งที่จะสนับสนุนให้ปัจเจกบุคคลเป็นผู้มีเหตุผล คือการที่ศีลธรรมเสนอการหักลบที่ให้ผลประโยชน์สูงสุดแก่เขา การเสียสละที่แท้จริง ก็ไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า เป็นความดีมีเหตุผล

แม้ว่าคุณคนนั้นอาจมีผลประโยชน์ที่ลึกซึ้งต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับกาการเสียสละของตนก็ตาม แฟรงเกนาให้เหตุผลว่า "การเสียสละที่แท้จริงนั้น หมายถึงการยอมรับการกระทำ ที่ทำให้ผลประโยชน์โดยรวมในชีวิตของคุณ น้อยลงกว่าการที่เขาจะทำในสิ่งอื่น" และเขาเสนออีกว่า "ศีลธรรมจะเป็นสิ่งที่มีเหตุผลสำหรับบุคคล ก็ต่อเมื่อศีลธรรมเสนอวิถีทางซึ่งบุคคลจะเลือก ถ้าหากผลอันตามมาของแนวปฏิบัติ ที่ต่างกันทั้งหมด ปรากฏแก่เขา อย่างชัดเจนแม้ในอนาคต และปรากฏเป็นจริงพอในจินตนาการของเขาในปัจจุบัน" (Frankena 1980b: 89)

แฟรงเกนวยืนยันว่า เส้นแบ่งที่เขาเสนอนั้นชัดเจนพอ ระหว่างชีวิตที่ให้ผลประโยชน์ที่หักลบแล้วสูงสุด กับชีวิตที่บุคคลจะเลือกเมื่อมีความรู้อย่างสมบูรณ์และแจ้งชัดต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ เขา กล่าวว่ "การเสนอผลประโยชน์ที่คิดแล้วสูงสุด ชีวิตต้องวากวนอยู่กับการคัดเลือกผลที่ตามมา แต่ชีวิตที่ข้องเกี่ยวกับการสละตนเองจะไม่อนุญาตให้...ทำสิ่งนี้" และเสริมอีกว่า "กระนั้น บุคคลก็อาจจะชอบเช่นนั้น (การเสียสละ) ถ้าเขารู้ทั้งหมดที่เกี่ยวกับตัวเองและเกี่ยวกับโลก" (Frankena 1980b: 89-90)

ในที่นี้ แฟรงเกนาได้ปิดกั้นคำตอบที่คำนึงถึงประโยชน์ ความสุข ความดี ฯลฯ ที่เกิดขึ้นจากศีลธรรมในรูปความคิดที่ผูกติดกับความต้องการหรือผลประโยชน์ของผู้กระทำ ออกจากการเป็นคำตอบของคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" และปฏิเสธมนทัศน์ของความ เป็นเหตุผลที่เป็นอนุปรณนิยม ออกจากการเป็นมนทัศน์ของความ เป็นเหตุผลที่จะสนับสนุนศีลธรรม คงเหลือไว้แต่มนทัศน์ของความ เป็นเหตุผลที่เป็นสิ่งที่ดีในภายหน้าของบุคคลจากองค์รวมที่เป็นอุดมคติ (ซึ่งต่อไปจะใช้คำแทนด้วย ถ้า....) และลักษณะที่เป็นกลางเชิงคุณค่าของศีลธรรม ซึ่งไม่เป็นสิ่งที่น่าจูงใจมากกว่าหรือควรกระทำกว่าสิ่งอื่นๆ พื้นฐานความเข้าใจทั้งสองส่วนนี้ จะช่วยในการตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ได้อย่างไร หรือทำให้การตอบคำถามนี้ก้าวไปข้างหน้า ได้อย่างไร แฟรงเกนาเสนอว่า "การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมาย" หมายความว่า "บุคคลจะเลือกเป็นคนมีศีลธรรม ถ้าการรับรู้ของเขาอิสระและชัดเจนพอเกี่ยวกับตัวเขาเองและทุกทสิ่งที่เกี่ยวข้อง" จากเงื่อนไขนี้ ถ้าหากพิสูจนได้ว่าผู้มีเหตุผลจะเลือกเป็นคนมีศีลธรรม เราก็สามารถกล่าวได้ว่า การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมาย เขากล่าวว่า "ผมไม่เชื่อว่าเราสามารถพิสูจนสิ่งนี้ได้ ไม่มีใครสักคนในหมู่พวกเราที่รู้ได้อย่างแน่นอนว่า ชีวิตแบบใดที่เขาจะเลือก ถ้า.... เพราะไม่มีใครเลยในหมู่พวกเราที่เคยอยู่ในฐานะเช่นนั้น และเราก็ไม่สามารถรู้ว่า การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่เราแต่ละคนหรือทุกคนจะเลือกถ้า...." เขากล่าวต่อไปว่า "ฉะนั้น เราไม่สามารถรู้ได้อย่างแน่นอนว่า การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมาย ไม่ว่าจะสำหรับแต่ละคนหรือว่าสำหรับทุกคน" (Frankena 1980b: 90) แต่เขาเห็นว่ายังคงมีทางในการตอบคำถามนี้ อย่างน้อยก็เป็นการก้าวไปเกินกว่าจุดที่กำลังยืนอยู่ขณะนี้

สำหรับคำถามที่ว่า ทำไมฉันจึงควรดำเนินชีวิตตามศีลธรรม มากกว่าดำเนินชีวิตในแบบอื่นที่ไม่ใช่ศีลธรรม แฟรงเกนาได้ชี้ถึงภาวะที่ร่วมกันได้ระหว่างการเป็นคนมีศีลธรรม กับประโยชน์ที่เกิดจากการเป็นคนมีศีลธรรม ที่แตกต่างกันใน 2 แบบคือ แบบแรก เป็นการกำหนดเข้า

หมายถึงไปสู่ความสุขที่เป็นผลเกิดขึ้นจากการปฏิบัติต่อผู้อื่นเป็นอย่างดี ส่วนแบบที่สองวางอยู่บนความคิดที่ว่า คุณธรรมมีผลตอบแทนในตัวเอง (Frankena 1980b: 90) การร่วมกันในแบบแรกนั้นเป็นการร่วมกันตามความคิดที่แพร่เงาปฏิเสธไปแล้ว ส่วนการร่วมกันในแบบหลัง เข้ากันได้กับความคิดทางศีลธรรมและความเป็นเหตุผลที่เขากำลังพิจารณาอยู่ ในตอนต้นของบทนี้ เราได้เห็นแล้วว่า มโนทัศน์ของศีลธรรมที่แพร่เงาเสนอ เปิดโอกาสให้นำเอาคุณความดีอันเป็นผลมาจากการเป็นคนมีศีลธรรมมาเป็นเกณฑ์ในการประเมินหรือสนับสนุนการเป็นคนมีศีลธรรม ในรูปของเกณฑ์การอ้างถึงความประสงค์ โดยที่ศีลธรรมในความหมายนี้ก็ยังคงสามารถปฏิเสธลัทธิอัตนิยม หากการยอมรับเช่นนั้นของศีลธรรมไม่ทำให้ศีลธรรมกลายเป็นอัตนิยมในแบบหนึ่ง การอ้างเหตุผลสนับสนุนในแบบที่กล่าวถึงนี้ ก็ไม่ใช่การอ้างเหตุผลในแบบของลัทธิอัตนิยม การพิจารณาความสุขอันเป็นผลตอบแทนในตัวเองของการเป็นคนมีศีลธรรม ในฐานะคุณความดี แพร่เงาเรียกข้อพิจารณาที่ว่า **ข้อตัดสินจากทัศนะทางศีลธรรม**

จากทัศนะทางศีลธรรม เมื่อรวมกับความดีอันเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ทางศีลธรรม ระหว่างผู้กระทำกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ตามทฤษฎีการให้ข้อสนับสนุน ที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถประกอบขึ้นเป็นข้อสนับสนุนเชิงเหตุผลให้การเป็นคนมีศีลธรรม ซึ่งหมายความว่า **จากทัศนะทางศีลธรรมแล้ว การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความสามารถให้ข้อสนับสนุนได้ว่าควรกระทำ** จากข้อพิจารณานี้ หากผู้ที่มีความสามารถยอมรับทัศนะทางศีลธรรม เขาก็จะเห็นด้วยที่ว่า การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่เขาจะเลือก

แพร่เงาได้ให้เหตุผลหลายประการ ที่แสดงถึงความสำคัญของการเป็นคนมีศีลธรรมต่อการดำเนินชีวิต เหตุผลประการหนึ่งก็คือลักษณะของการ "เคารพตนเอง" (self-respect) โดยเขาเสนอว่า "สิ่งนี้เป็นความเชื่อมั่นที่ว่า ชีวิตของบุคคลและบุคลิกลักษณะของเขา จะได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ก็ด้วยการมีเหตุผลและพิจารณาตรึกตรองสิ่งต่างๆ จากทัศนะทางศีลธรรม" เขากล่าวต่อไปว่า "การที่บุคคลมีความเชื่อมั่นในตัวเองเป็นความดีพื้นฐานของมนุษย์" (Frankena 1980b: 92)

ถ้าหากสิ่งที่แพร่เงาเสนอมานั้นถูกต้อง คือ บุคคลสามารถนำข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับชีวิตที่ดีของเขา อันเป็นผลเนื่องมาจากการที่เขาเป็นบุคคลที่มีศีลธรรมมาเป็นข้อสนับสนุนต่อความมีเหตุผลของการเป็นคนมีศีลธรรม และถ้าเป็นความจริงที่ว่า บุคคลที่ยอมรับทัศนะทางศีลธรรมและเป็นผู้ที่มีเหตุผลซึ่งได้รับข้อมูลอย่างสมบูรณ์ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแบบศีลธรรม เขาจะเห็นตรงกันกับบุคคลอื่นที่มีเหตุผล ยอมรับทัศนะทางศีลธรรม และได้รับข้อมูลที่เหมือนกันกับเขา ต่อข้อตัดสินที่ว่า บุคคลควรเป็นคนมีศีลธรรม เราก็ก้าวไปอีกขั้นหนึ่งจากที่เดิมที่เคยยืนอยู่ คือสามารถกล่าวได้ว่า เป็นสิ่งที่มีความสามารถที่จะเป็นคนมีศีลธรรม และความเป็นเหตุผลนี้ สามารถเห็นร่วมกันได้ระหว่างบุคคล จากเงื่อนไขของความมีเหตุผลและการยอมรับทัศนะทางศีลธรรม การยืนอยู่บนจุดนี้ยังคงเกิดปัญหาที่ว่า ทำไมบุคคลที่มีความสามารถจึงควรยอมรับทัศนะทางศีลธรรม อะไรคือการก้าวขึ้นไปอีก จากจุดของการถามคำถามนี้

แฟรงเกนาเสนอว่า แม้จะไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าการเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มิ
 เหตุผล แต่ขณะเดียวกัน ก็ไม่สามารถแย้งโดยการพิสูจน์ว่า การเป็นคนมีศีลธรรมไม่ใช่สิ่งที่มีเหตุ
 ผล และการถามคำถามเชิงปฏิเสธศีลธรรมในลักษณะที่ว่า ทำไมฉันจึงควรดำเนินชีวิตในฐานะชีวิต
 ที่บุคคลจะเลือก ถ้าฉันสามารถรู้และมีความชัดเจนอย่างสมบูรณ์เกี่ยวกับทุกสิ่งที่เกี่ยวข้อง ในเมื่อ
 สิ่งนั้นไม่ได้เป็นผลประโยชน์ของฉัน ก็ไม่ใช่คำถามที่ถามได้อย่างมีความหมายตามที่ได้พิจารณา
 แล้ว และปัญหาอีกประการหนึ่งของคำถามนี้คือ โดยรูปแบบของคำถามเป็นการถามคำถาม "ทำไม"
 ในความหมายของ "เกิดขึ้นได้อย่างไร" กล่าวคือ การดำเนิน ชีวิตตามแบบของศีลธรรม
 จะเกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของฉัน แฟรงเกนาเห็นว่าคำถาม "ทำไม
 ฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" มีความหมายที่มากกว่านี้ ซึ่งบางครั้ง คำตอบของคำถามเกี่ยวข้องกับ
 สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือต้องซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติตามนั้น

สิ่งหนึ่งที่แฟรงเกนาสามารถยืนยันได้ในขณะนี้คือ สำหรับบุคคลบางประเภท การเป็นคน
 มีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มิเหตุผล และสิ่งนี้เป็นไปได้ที่จะเปิดกว้างไว้สำหรับบุคคลประเภทอื่น ประเภท
 ของบุคคลที่การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มิเหตุผล คือ บุคคลที่ยอมรับทัศนะทางศีลธรรม ซื่อสัตย์นั้น
 เป็นการวางเงื่อนไขของการเป็นคนมีศีลธรรมอยู่บนประเภทของบุคคลที่เขาเป็น แฟรงเกนา
 เสนอข้อกำหนดประการหนึ่ง ซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นข้อกำหนดที่มีเหตุผล แต่ไม่สามารถพิสูจน์หรือแย้ง
 โดยการพิสูจน์ได้ ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้คือ บุคคลทุกคนโดยธรรมชาติหรือภาวะที่มีอยู่ก่อนเงื่อนไขโดย
 ของการรับรู้ ได้สร้างบางสิ่งขึ้นในตัวของเขา ในลักษณะที่เขาจะเลือกมีชีวิตในแบบของศีลธรรม
 ถ้าเงื่อนไขของความ เป็นเหตุผลในตัวของเขาสมบูรณ์ (Frankena 1980b: 94) ข้อกำหนดนี้
 ได้ให้คำตอบต่อคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ที่ว่าเพราะบุคคลจะเลือกเป็นคนมีศีล
 ธรรม ถ้าเขาอย่างชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่เขาเป็น นี่เป็นความศรัทธาทางศีลธรรม ซึ่งถ้าความ
 ศรัทธานี้มีความเป็นเหตุผล การเป็นคนมีศีลธรรมก็เป็นสิ่งที่มิเหตุผล ซึ่งแฟรงเกนาเห็นว่านี่เป็น
 ความเป็นไปได้ประการหนึ่งที่ไม่สามารถยกเลิกได้ เหตุผลที่แฟรงเกนาเสนอมานี้ เป็นการให้เหตุ
 ผลในความสำนึกตามแบบของ Miltonic ซึ่งเป็นการหาเหตุผลสนับสนุนศีลธรรมในฐานะผู้ที่ยอมรับ
 รับศีลธรรม เหตุผลที่แฟรงเกนาเสนอไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นเหตุผลที่ดีที่สุดในการสนับสนุนการเป็น
 คนมีศีลธรรม เพราะไม่อาจเสนอข้อพิสูจน์ให้การเป็นคนมีศีลธรรมได้ เพียงแต่เป็นการสร้างข้อ
 กำหนดที่มีเหตุผลให้การเป็นคนมีศีลธรรม แต่ข้อกำหนดนี้ สำหรับผู้ที่สนับสนุนการเป็นคนมีศีล
 ธรรม ก็สามารถนำไปใช้ เป็นเหตุผลสนับสนุนต่อการเป็นคนมีศีลธรรม หรือยอมรับทัศนะทางศีล
 ธรรมได้ ถ้าหากการเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มิเหตุผล การยอมรับทัศนะทางศีลธรรม ในฐานะ
 ตัวกำหนดคุณค่าทางศีลธรรมก็เป็นสิ่งที่มิเหตุผลเช่นกัน จอร์จ แฮร์ริส (George W. Harris)
 ผู้สนับสนุนความคิดของแฟรงเกนา ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นคนมีศีลธรรมกับประ
 เภทของบุคคล โดยวิเคราะห์เชื่อมโยงกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการยอมรับความคิดแบบทวินิยมในการ
 ใช้เหตุผลเชิงปฏิบัติ ซึ่งเสนอความเท่าเทียมกันระหว่างเหตุ ผลทางศีลธรรม กับเหตุผลที่เป็นประ
 โยชน์ส่วนตัวในการกำหนดการกระทำ เขาวิเคราะห์ประเภทบุคคลที่แตกต่างกัน 2 แบบ คือ ผู้ที่

ยอมรับศีลธรรม กับผู้ที่ยอมรับลัทธิอัตนิยม เขาเสนอว่า สำหรับผู้ที่มีศีลธรรม ความขัดแย้งก็กระหว่างข้อเรียกร้องทางศีลธรรมกับข้อเรียกร้องที่มาจากผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการใช้เหตุผลเชิงปฏิบัติของเขา เขาอาจจะรู้สึกทรมานใจที่ไม่ได้กระทำตามแรงจูงใจของผลประโยชน์ แต่สิ่งนี้มีใช้ปัญหาของเหตุผลเชิงปฏิบัติ เช่นเดียวกับกับผู้ที่ยึดถือลัทธิอัตนิยม ซึ่งเขาแบ่งออกเป็น 3 แบบ แบบแรก เป็นผู้ที่ประเมินสิ่งต่างๆ จากทัศนะที่เป็นประโยชน์ส่วนตัวของเขา และกระทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวของเขาเท่านั้น คนแบบนี้จะไม่เคยรู้สึกทรมานจากข้อพิจารณาที่เป็น อัตนิยม (Non-egoism) อย่างเช่น ศีลธรรม

แบบที่สองนั้นเหมือนกับแบบแรกเพียงแต่เขาเปิดโอกาสให้กับการประเมินที่เป็นอัตนิยม แต่เขาไม่เคยพบว่า ในประสบการณ์ของเขา มีการประเมินแบบนี้ บุคคลประเภทนี้จะทำเหมือนบุคคลประเภทแรก คือ ทำอะไรก็เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวของเขา แต่เขาจะทุกข์ใจกับการที่ต้องหาข้อสนับสนุนต่อการกระทำของเขา トラบเท่าที่เหตุผลทั้งสองแบบมีค่าในการกำหนดการกระทำเท่ากัน แบบที่สามนั้นเปิดใจให้กับการประเมินค่าที่เป็นอัตนิยมเช่นเดียวกับแบบที่สอง หากแต่เขาพบว่ามีการประเมินที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือประโยชน์ของเขาจริง กระนั้น เขาพบว่าไม่มีการประเมินใดที่มีน้ำหนักมากพอที่จะอยู่เหนือผลประโยชน์ส่วนตัวของเขาได้ บุคคลในแบบที่สามนี้ยังคงทำตามแบบที่หนึ่งและแบบที่สอง แต่จะต่างจากแบบที่สองตรงที่ เขาไม่ต้องทุกข์ทรมานกับการหาข้อสนับสนุนต่อการทำตามผลประโยชน์ส่วนตัวของเขา (Harris 1981: 414-6) จากข้อวิเคราะห์ของแฮร์ริส ผู้ที่ยึดถือลัทธิอัตนิยม จะมีปัญหาในการหาข้อสนับสนุนให้กับตัวเอง ก็ต่อเมื่อยอมรับทัศนะตามศีลธรรม (บุคคลในแบบที่ 2 และแบบที่ 3) แต่ข้อตัดสินของเขาในเหตุผลเชิงปฏิบัติไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งที่เขาจะรู้สึกว่าต้องได้รับข้อสนับสนุนทางศีลธรรม (เช่นบุคคลในแบบที่ 3) ถ้ามีเช่นนั้น เขาก็จะวนอยู่กับการไม่สามารถหาข้อสรุปร่วมกันได้ของความคิดที่เป็นทวินิยม (เช่นบุคคลในแบบที่ 2) บุคคลในสี่แบบข้างต้น ซึ่งรวมถึงผู้ที่มีศีลธรรม การเป็นคนมีศีลธรรมหรือไม่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกรยอมรับทัศนะทางศีลธรรมโดยตรง แม้ผู้ที่ยึดหลักการของอัตนิยมในแบบที่สองก็ตาม หากขึ้นอยู่กับประเภทของบุคคลที่เขาเป็น

การนำเสนอความคิดของแฟรงเกนาในบทนี้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วนคือ 1) ทฤษฎีว่าด้วยการให้ข้อสนับสนุนต่อศีลธรรม หรือข้อความเชิงปทัสสถาน 2) มโนทัศน์ของศีลธรรม 3) มโนทัศน์ของความเป็นเหตุผล 4) คำตอบต่อปัญหา "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ในส่วนของทฤษฎีว่าด้วยการให้ข้อสนับสนุนต่อศีลธรรม เราจะเห็นได้ว่า ศีลธรรมสามารถได้รับการสนับสนุนจากข้อเท็จจริง ทั้งข้อเท็จจริงในส่วนที่การทำตามศีลธรรมนำไปสู่สิ่งที่ดี และข้อเท็จจริงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อมองจากทัศนะทางศีลธรรมตามเงื่อนไขข้อที่ 2 ของศีลธรรม ข้อเท็จจริงทั้งสองอย่างนี้เรียกรวมกันว่า "ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง" ข้อเท็จจริงในแบบแรกดูเหมือนจะมีนัยของแรงจูงใจแฝงอยู่ ซึ่งแฟรงเกนาปฏิเสธการมีนัยของแรงจูงใจใน "ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง" นี้ โดยอธิบายถึงความเป็นไปได้ที่จะไม่พิจารณาข้อเท็จจริงนั้น ในฐานะการทำให้เกิดเป้าหมาย เพียงแต่ใช้ในฐานะเกณฑ์การตัดสิน ซึ่งทำให้ข้อเท็จจริงของการนำไปสู่สิ่งที่ดี มีความเป็น

กลาง หรือเป็นกลางมากกว่าที่ถูกกล่าวถึงในครั้งแรก ความเป็นกลางของข้อเท็จจริงเหล่านี้ เป็นสิ่งที่เหมาะสมต่อการเป็นข้อสันนิษฐานศีลธรรมหรือข้อความเชิงปทัสสถาน เพื่อให้ศีลธรรมมีจุด อ้างอิงที่มั่นคง ไม่นำไปสู่การอ้างอิงที่ย่อนถอยหลังอย่างไม่รู้จบ ทักษะทางศีลธรรมที่ใช้ประกอบการ พิจารณาซึ่งทำให้การอ้างจากข้อเท็จจริง ไปสู่ข้อสรุปเชิงคุณค่าทำได้อย่างสมเหตุผล ก็มีความ เป็นกลางโดยนิยาม แต่ในบริบทของการสันนิษฐานนั้น ทักษะทางศีลธรรมแสดงลักษณะที่ต่างออกไป จากความเป็นกลางในความหมายเริ่มต้น โดยแสดงลักษณะของการ "เป็นไปเพื่อ...หรือต่อต้าน ต่อบางสิ่ง" แพรงเกินแยกแรงผลักดันนี้ออกจากแรงจูงใจ หรือแรงผลักดันของความรู้สึกทาง หน้าที่ และไม่ใช้การเคลื่อนไปตามกฎการอ้างเหตุผล หรือกฎทางภาษา แต่เขาไม่ได้ระบุประ เภทของแรงผลักดันนี้ให้ชัดเจน เพียงแต่เรียกแรงนี้ว่า สิ่งที่เป็นไปเพื่อ...หรือต่อต้านบางสิ่งใน บริบทของการใช้เหตุผลทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม การกำหนดลักษณะประการนี้ให้กับทักษะศีล ธรรม ทำให้ทักษะศีลธรรมมีความเป็นกลางน้อยลง ปัญหานี้จะได้กล่าวถึงอีกครั้งหนึ่ง

ศีลธรรมที่แพร่เกินต้องการกล่าวถึง เป็นศีลธรรมที่มีความหมายตรงข้ามกับไม่ใช่ศีล ธรรม ศีลธรรมในที่นี้จึงไม่ใช่สิ่งที่ดีกว่าหรือควรเป็นมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น ๆ กล่าว อีกนัยหนึ่งก็คือ ศีลธรรมหรือโลกของศีลธรรมโดยนิยามแล้ว ไม่มี "คุณค่าภายใน" อยู่ในศีล ธรรมหรือโลกของศีลธรรม

ในส่วนของมโนทัศน์ของความเป็นเหตุผล แพรงเกินปฏิเสธการใส่เนื้อหาของมโนทัศน์ นี้ด้วยผลประโยชน์ส่วนตัวหรือศีลธรรม เขาเสนอความหมายของมโนทัศน์ในรูปแบบของกระบวนการ เชิงสมมติฐาน กล่าวคือ ตัวเลือกตัวหนึ่งมีความเป็นเหตุผล ถ้าบุคคลผู้หนึ่งเลือกภายใต้เงื่อนไข ไขที่ว่า ถ้าบุคคลนั้น... นิยามของความเป็นเหตุผลนี้ มีลักษณะเป็นหลักความจริงอย่างหนึ่งที่ว่า ตัวเลือกที่มีเหตุผลเกิดขึ้นจากการพิจารณาที่มีเหตุผล แต่จากทักษะทั้งหมดที่เขาเสนอต่อเรื่องนี้ รวมถึงทฤษฎีการให้เหตุผลสันนิษฐาน คำจำกัดความของความเป็นเหตุผลที่เขาเสนอ มีลักษณะบาง อย่างที่ก้าวเกินไปกว่าการเสนอหลักความจริง คือการเสนอว่าบุคคลจะเลือกถ้า...ซึ่งมโนทัศน์ นี้อธิบายถึงกระบวนการที่เฉพาะกระบวนการหนึ่ง ที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นข้อพิจารณาทางเหตุผล หรืออาจจะเรียกว่าทักษะของกระบวนการปรับให้เข้าใจสถานการณ์ อย่างเช่น การเสนอให้พิจารณา ถึงข้อเท็จจริงทั้งหมดที่เกี่ยวข้องในกรณีหนึ่งของการเลือก โดยไม่ติดอยู่กับข้อพิจารณาแบบใด แบบหนึ่ง เช่น ผลประโยชน์ส่วนตัวหรือศีลธรรม ปัญหาประการหนึ่งที่อาจจะเกิดขึ้นจากนิยามของ เขา ก็คือ นิยามนี้เสนอแง่มุมมองจากจุดยืนส่วนบุคคล คือ อะไรที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเลือกได้ ถ้าเขามีการรับรู้ที่อิสระชัดเจนและสมบูรณ์ต่อตัวเอง และสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้อง ปัญหานี้เกี่ยวกับปัญหา ที่เขาปฏิเสธความเป็นเหตุผลจากผลประโยชน์ส่วนตัวหรือจากศีลธรรม คือ เป็นสิ่งที่มีเหตุผล ใหม่ ในการเลือกจากจุดยืนส่วนบุคคล ที่มีการรับรู้ที่อิสระ ชัดเจน... ซึ่งเป็นคำถามเปิดเช่น เดียวกัน ความคิดประการหนึ่งที่ได้จากนิยามนี้คือ ผู้ที่มีเหตุผลแต่ละคนจะไม่เลือกสิ่งที่ขัดแย้งกัน แต่ตราบไต่ที่ไม่มีข้อพิสูจน์ที่แสดงให้เห็นว่า ผู้มีเหตุผลจะเลือกอะไร ก็เป็นไปไม่ได้ที่จะกล่าวถึง การ เลือกของผู้มีเหตุ ผลในสิ่งอื่น (ไม่เลือกศีลธรรม)

คำตอบต่อคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ที่แฟรงเกนาเสนอ มีสองแบบด้วยกันคือ คำตอบที่เป็นคำตอบทางศีลธรรม กับคำตอบที่ตัดสินโดยความเป็นเหตุผล คำตอบแบบแรกนั้น การเป็นคนที่มีศีลธรรม เป็นสิ่งที่มีเหตุผลจากทัศนะทางศีลธรรม หรือผู้ที่มีเหตุผล ถ้ายอมรับทัศนะทางศีลธรรม ก็จะเลือกเป็นคนมีศีลธรรม

ปัญหาประการหนึ่งคือ อะไรทำให้การเป็นคนมีศีลธรรม ควรเป็นมากกว่าการเป็นคนไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม จากข้อพิจารณาข้างต้น ศีลธรรมหรือสังคมที่มีศีลธรรมตามทัศนะของแฟรงเกนา ไม่ใช่สิ่งที่มีคุณค่าภายในอยู่ในตัวเอง การเป็นสิ่งที่ดีกว่า จึงไม่ใช่เหตุผลที่ใช้ตัดสิน ที่นี้ลองพิจารณาจากเหตุผลภายในของแต่ละระบบ สำหรับสิ่งที่ไม่ใช่ศีลธรรมหรือสังคมที่ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม สมาชิกในสังคมวางระบบคุณค่าอยู่บนสิ่งอื่น ที่ไม่ใช่ศีลธรรมอย่างเช่น ความรัก ตามตัวอย่างที่แฟรงเกนาเสนอ สังคมนี้อาจไม่มีสิ่งที่เป็นความดีหรือความเลวร้ายทางศีลธรรม แต่อาจจะมีความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความรัก ความเป็นพี่น้อง โดยมีความต้องการที่จะลดทอนความเจ็บปวด ความทรมาน ที่มีต่อคนที่ตนเองรักให้ลดน้อยลง ในส่วนของศีลธรรมหรือสังคมที่มีศีลธรรม เหตุผลประการหนึ่งและน่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดของแฟรงเกนาที่ทำให้ศีลธรรมน่าชื่นชอบมากกว่า คือการบรรลุถึงความสมบูรณ์ ความสมบูรณ์ในที่นี้ไม่ได้อ้างอิงถึงการลดระดับความทุกข์ หรือการรักษาชีวิตให้รอด ซึ่งเป็นเรื่องของผลที่ตามมาของความสมบูรณ์ หรือเป็นแรงจูงใจให้กระทำ ความสมบูรณ์ที่กล่าวถึงนี้คือ การบรรลุความถูกต้องหรือความดี โดยมาตรฐานทางศีลธรรม ในสังคมที่ไม่เกี่ยวข้องกับทางศีลธรรมนั้น ความพึงพอใจในการบรรลุถึงความสมบูรณ์จากมาตรฐานทางศีลธรรม หรือการมีความสำนึกที่ดีนั้น ไม่ใช่สิ่งที่มีความหมาย หรือเกิดขึ้นจริงในประสบการณ์ของพวกเขา หรือถ้าพิจารณาในอีกด้านหนึ่ง ถ้าความพึงพอใจในความสมบูรณ์นั้นมิใช่หรือมีมากขึ้นจริงในกลุ่มคนที่ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม แนวโน้มที่เขาแต่ละคนจะแยกตัวออกจากคนอื่นก็มีมากขึ้น โดยที่เขาจะยึดถือคนอื่นเป็นเครื่องมือในการบรรลุถึงความสมบูรณ์ของเขา เนื่องจากเขาไม่ใช่คนที่มีศีลธรรมอย่างในสังคมแบบแรก การกระทำของเขายังคงขึ้นอยู่กับความต้องการบางอย่าง เมื่อความต้องการนั้นคือความสมบูรณ์ของตัวเอง โดยผ่านการปฏิบัติต่อคนอื่น การปฏิบัติต่อคนอื่นก็เป็นเครื่องมือที่จะทำให้เขาบรรลุความต้องการของเขา ความสำนึกในข้อนี้ ทำให้การที่เขาจะเป็นคนที่เห็นอกเห็นใจคนอื่น โดยไม่มีอะไรมากระตุ้นตามเงื่อนไขของความเป็นพี่น้องในแบบเดิมก็จะลดน้อยลง

จากที่กล่าวมานี้ เหตุผลสำคัญที่ต่อต้านสังคมที่ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมคือ ไม่สามารถสร้างลักษณะที่เป็นศีลธรรม หรือการปรับปรุงตัวทางศีลธรรมขึ้นได้ในสังคมแบบนั้น แต่เหตุผลสำคัญที่สนับสนุนสังคมที่ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมก็คือ การที่คนในสังคมนั้นมีความทุกข์ทรมานน้อยกว่าสังคมที่มีศีลธรรม อย่างน้อยก็ในการปฏิบัติที่มีความประสงค์ต่อผลอันเป็นการลดความทุกข์ทรมานนั้นเป็นที่ตั้ง ถ้าหากศีลธรรมไม่ได้สนใจในการขจัดความทุกข์ทรมานเหล่านี้โดยตรง ก็ยังไม่มีเหตุผลที่จะสนับสนุนว่า ศีลธรรมดีกว่าไม่ใช่ศีลธรรม

ศีลธรรมและไม่ใช่ศีลธรรมต่างก็มีเหตุผลของตนเอง เหตุผลของระบบหนึ่งไม่ได้ยอมรับ

เหตุผลของอีกระบบหนึ่งว่าดีกว่าหรือเหนือกว่าตน แต่ถ้าหากจะเปรียบเทียบกันระหว่างการทำที่ไม่สามารถเกิดนัยทางศีลธรรม กับการทำที่ส่งผลที่ทุกข์ทรมาณน้อยกว่า สิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมที่เสนอมา น่าจะเป็นสิ่งที่น่าพึงปรารถนามากกว่า อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ต้องการกล่าวถึงในที่นี้คือการที่ทัศนะทางศีลธรรมเสนอต่อปัญหานี้ในทางสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบศีลธรรม ในฐานะสิ่งที่โดยเหตุผลแล้วควรดำเนินตาม ในขณะที่ไม่สามารถแสดงผลให้เห็นได้ว่า ศีลธรรมเป็นสิ่งที่ควรเป็นมากกว่าไม่ใช่ศีลธรรม เราอาจกล่าวได้ว่า การสนับสนุนต่อทัศนะของศีลธรรมในที่นี้ไม่ได้มีลักษณะของความเป็นกลางตามที่แพร่เงาต้องการให้เป็น แต่อย่างไรก็ตาม ความไม่เป็นกลางในที่นี้ ก็ไม่ได้ปฏิเสธลักษณะที่เป็นอุปถัมภ์ของทัศนะทางศีลธรรมที่แพร่เงาเสนอ

คำตอบที่สองนี้เป็นคำตอบที่กล่าวถึงความเป็นเหตุผล และเป็นคำตอบที่เกินจากขอบเขตของข้อพิจารณาจากทัศนะทางศีลธรรม ซึ่งอาจถือได้ว่า เป็นการตอบคำถามที่คำตอบแบบแรกไม่สามารถตอบได้ คือคำถามที่ว่า ทำไมฉันจึงควรยอมรับทัศนะทางศีลธรรม แม้นั้นจะเชื่อว่าการยอมรับสิ่งนั้นจะทำให้การเป็นคนมีศีลธรรมของฉันเป็นสิ่งที่มีความหมาย แพร่เงาเสนอคำตอบต่อคำถามนี้ว่า โดยธรรมชาติ ผู้ที่มีเหตุผลจะยอมรับทัศนะทางศีลธรรม เขาไม่ได้เสนอข้อพิสูจน์ให้กับความเชื่อนี้ เขามีความเห็นเช่นเดียวกับนิลสันว่า คำถามนี้เรียกร้องข้อพิสูจน์และข้อถกเถียงจำนวนหนึ่ง แต่ไม่สามารถมีข้อพิสูจน์หรือข้อถกเถียงที่ต้องการนี้ได้ ทั้งที่จะสนับสนุนหรือปฏิเสธ แพร่เงาให้เหตุผลว่า ไม่มีใครเคยเป็นผู้มีเหตุผลตามเงื่อนไขที่กล่าวถึงและไม่สามารถยืนยันได้ว่าผู้ที่มีเหตุผลจะเลือกเช่นนั้น เหตุผลอีกประการหนึ่งของเขาคือ จากความเข้าใจศีลธรรมในฐานะที่เป็นกลาง และความเป็นเหตุผลอย่างตรงไปตรงมาตามมโนทัศน์ที่ได้เสนอ (ซึ่งน่าจะเป็นความเข้าใจที่ถูกต้องต่อคำถาม ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม) ไม่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปหรือเสนอข้อพิสูจน์ได้ว่า ผู้ที่มีเหตุผลจะเลือกเช่นนั้น คำตอบของเขาที่มีต่อคำถามนี้จึงเป็นเพียงคร่ำคร่าอย่างหนึ่ง ซึ่งเขาถือว่าเป็นสิ่งที่ดีลำดับสอง และถือว่าดีที่สุด ถ้าหากสิ่งที่ดีเป็นลำดับแรกไม่สามารถมีขึ้นได้ การดีเป็นลำดับสองคือ สามารถเป็นข้อสนับสนุนทางเหตุผลต่อการเป็นคนมีศีลธรรมได้ ถ้าหากคร่ำคร่านี้มีความเป็นเหตุผล คร่ำคร่าที่แพร่เงาเสนอ มีลักษณะของความเป็นเหตุผลในแง่ที่เป็นการนำเสนอความคิดของการเลือกที่มีเหตุผลที่ว่า ทัศนะทางศีลธรรมและการเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมาย เพราะว่าผู้ที่มีเหตุผลจะเลือกทัศนะทางศีลธรรมและการเป็นคนมีศีลธรรม **บนพื้นฐานของความเข้าใจที่เป็นความรู้และการไตร่ตรอง** แต่ตราบไต่ที่ความคิดนี้ไม่สามารถมีข้อพิสูจน์ที่ทำให้เห็นจริงเช่นนั้น ข้อวิจารณ์ประการหนึ่งก็เกิดขึ้นได้เสมอคือ เป็นไปได้ที่ปัจเจกบุคคลที่มีเหตุผลบางคนจะไม่เลือกการเป็นคนมีศีลธรรม หรือการรับเอาทัศนะทางศีลธรรม แม้ว่าเขาจะมีชีวิตตามแบบของศีลธรรมมาแล้วระยะหนึ่งก็ตาม แต่หันไปชื่นชอบกับผลประโยชน์ของเขาแทน ข้อวิจารณ์นี้เหมือนกับการถามกลับไปยังข้อกำหนดของแพร่เงาว่า ทำไมฉันจึงควรยอมรับข้อกำหนดที่ว่า บุคคลโดยธรรมชาติหรือในภาวะที่มีอยู่ก่อนเงื่อนไขของการรับรู้ ได้สร้างบางสิ่งขึ้นในตัวเอง ในลักษณะที่เขาจะเลือกมีชีวิตในแบบของศีลธรรม ถ้าเงื่อนไขของความเป็นเหตุผลในตัวเขาสสมบูรณ์ ข้อวิจารณ์ที่กล่าวถึงนี้ ยังไม่ได้ปฏิเสธความมีเหตุผลของคร่ำคร่าที่แพร่เงาเสนอ เพราะ

ตราบไต่ความเป็นไปได้ในการสร้าง ข้อกำหนดนี้ยังคงมีอยู่ ซึ่งพิจารณาได้จากมติของความเป็นเหตุผล และจากข้อถกเถียงของแฟรงเกนาข้างต้น

จากข้อพิจารณาที่เสนอมานี้ พอกล่าวได้ว่า แฟรงเกนาได้เสนอข้อสนับสนุนที่เป็นข้อถกเถียงที่มีเหตุผลจำนวนหนึ่ง ต่อการเป็นคนมีศีลธรรม ซึ่งน่าจะเป็นที่ยอมรับได้ หากแต่ข้อถกเถียงที่เขาเสนอมานั้น ยังไม่ได้ทำหน้าที่ในการตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ได้อย่างสมบูรณ์ เพราะคำถาม "ทำไมฉันจึงควรยอมรับข้อกำหนดที่ว่า..." สามารถเข้าใจได้ในรูปแบบหนึ่งของคำถาม "ทำไมฉันจึงควรยอมรับทัศนะทางศีลธรรม" แต่อย่างไรก็ตาม แนวทางในการเข้าสู่ปัญหาของเขาก็น่าจะเป็นแนวทางที่ถูกต้องแนวทางหนึ่ง ในที่นี้ อาจจะสรุปได้ว่า แม้เหตุผลที่แฟรงเกนาเสนอมานี้จะไม่สามารถยืนยันเหตุผลของการยอมรับทัศนะทางศีลธรรมได้อย่างถึงที่สุดที่จะทำให้ผู้ที่ยึดถือทัศนะที่ไม่ใช่ศีลธรรมจะยอมรับก็ตาม แต่สำหรับผู้ที่ยอมรับทัศนะทางศีลธรรมแล้ว การทำตามศีลธรรมสามารถยืนยันได้ว่ามีเหตุผล และมีเหตุผลในแง่ที่ว่า ใครก็ตามที่มีเหตุผลและยอมรับทัศนะทางศีลธรรมจะยอมรับในสิ่งเดียวกัน เมื่อได้รับข้อมูลเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย